

s. 10-11

Dbając o relacje, dbasz o siebie

**Sprawdź, gdzie
bezpłatnie przyjmują
adwokaci i radcy**

/s. 3

**Tarczyński Arena pełna
wydarzeń przez cały
weekend 9-10.04**

/s. 8

**#Пийводузкрану
заохочує MPWiK**

/s. 18

Głos Prezydenta

Szanowni Państwo,

siłą Wrocławia od zawsze był wyjątkowy klimat społeczny. Otwartość, gotowość do świadczenia pomocy, solidarność, poczucie odpowiedzialności za siebie nawzajem i za osoby w potrzebie. Dlatego po pierwszych, silnie spontanicznych, falach pomocy w kryzysie, przechodzimy do pomocy systemowej. Polega ona na optymalizacji działań, tak aby przy maksymalizowaniu jej skuteczności, uczynić ją zarazem jak najmniej zakłócającą normalne funkcjonowanie miasta.

Dzisiaj głównym kierunkiem pomocy jest możliwie szybkie usamodzielnienie osób, które przybyły do Wrocławia i zdecydowały się tu pozostać. Stąd dopuszczenie ich do wszystkich ofert pracy z baz

instytucji pomocowych, utworzenie nowych punktów wydawania numerów PESEL opartych na dodatkowych urządzeniach i nowej obsadzie, przy zachowaniu na stałym poziomie dotychczasowej obsługi urzędu. Obserwujemy także zmianę w liczbie nowych osób, poszukujących pomocy w naszym mieście, i czasowo wygaszamy te punkty, których funkcjonowanie w tym momencie nie jest konieczne, z pełną gotowością do przywrócenia ich w razie potrzeby.

Wciąż realizujemy też bieżące plany miejskie. Oddaliśmy do użytku zupełnie wyjątkowy obiekt na mapie Wrocławia: wielofunkcyjną halę sportów walki. Kontynuujemy inwestycje tramwajowe - w tym miejscu raz jeszcze przepraszam za niedogodności związane z tymi inwestycjami. Wedle planów skończą

się one w ciągu kilku tygodni, wraz z zamknięciem kolejnego etapu prac. Te uciążliwości przełożą się na nową, lepszą, jakość komunikacji we Wrocławiu. Ruszamy także z kolejną edycją „WROśnij we WRO” i kontynuujemy kampanię zachęcającą do płacenia podatków we Wrocławiu. Sam już się rozliczyłem - zachęcam do tego szczególnie tych z Państwa, którzy, korzystając z miasta, rozliczają podatki w innym miejscu. Wszystko, o czym napisałem powyżej, może się dziać właśnie dzięki tej podatkowej odpowiedzialności za nasz Wrocław.

Jacek Sutryk
 prezydent Wrocławia

Pogoda

Niedziela Palmowa, zwana też Kwietną lub Wierzbną, w tym roku 10.04

Niedziela Palmowa to święto ruchome przypadające na 7 dni przed Wielkanocą - w tym roku palmy pójdziemy więc święcić 10 kwietnia, a do uroczystego śniadania usiądziemy 17 kwietnia. To właśnie od poświęcenia kolorowych bukietów traw, bazi czy suszonych kwiatów chrześcijanie rozpoczynają okres duchowego przygotowania do świąt. Od kilku lat przed Niedzielą Palmową świątecznie ozdabiany jest też we Wrocławiu rynek Psiego Pola. Wysokie na około 3 m palmy stawiane są nieopodal kościoła pw. św. Jakuba i Krzysztofa, by cieszyć oko przechodniów. Jak prezentowały się te ozdoby w ubiegłym roku, możemy zobaczyć na zdjęciu. W tym roku zamówiono zupełnie nowe palmy, które zamontowane zostaną około czwartku 7 kwietnia, jeśli pozwoli na to pogoda.

Aktualności

Potrzebujesz porady prawnika? Umów się

Jak napisać prośbę o rozłożenie długu na raty? Chcesz dowiedzieć się, czy należy ci się spadek po babci? A może dążysz do zawarcia ugody z sąsiadem w sprawie podwórka? Skorzystaj z darmowej pomocy adwokata, radcy albo mediatora.

Nieodpłatna pomoc prawna, porady obywatelskie i mediacja organizowane są przez Ministerstwo Sprawiedliwości w 1500 punktach w całej Polsce. W ramach obok podajemy te, w których możesz skorzystać we Wrocławiu. Od początku roku prawnicy udzielali porad zdalnie. Teraz możesz umówić się na półgodzinne spotkanie stacjonarnie. Wystarczy, że wcześniej zapowiesz się telefonicznie lub mejlowo. Możesz też sprawdzić wolne terminy pod adresem: np.ms.gov.pl/zapisy.

Na czym polega pomoc?

Prawnik poinformuje cię o prawach i obowiązkach, które ci przysługują. Pomoże ci napisać pismo, takie jak np. o rozłożenie długu na raty czy do ZUS o przeliczenie emerytury. Podpowie, jak przygotować wniosek do gminy o przydzielenie mieszkania socjalnego, o wypowiedzenie umowy o pracę z winy pracodawcy itd.

Jeśli twoja sprawa wymaga postępowania przed sądem – prawnik napisze dla ciebie pismo o zwolnienie z kosztów sądowych, ustanowienie adwokata albo doradcy podatkowego.

Nieodpłatna pomoc prawna we Wrocławiu 2022

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego

pl. Dominikański 6
pn.-pt., godz. 11-15 i 15-19
(prawne, adwokaci)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Nadodrzańskie Centrum Wsparcia

ul. Rydygiera 43
pn.-pt., godz. 8-12, 12-16 i 16-20
(prawne, adwokaci)

Rada Osiedla Krzyki-Partynice

ul. Wiosenna 14
pn.-pt., godz. 12-16
(prawne, radcy prawni)

Rada Osiedla Powstańców Śląskich

ul. Gajowicka 96a
pn.-pt., godz. 12-16
(prawne, radcy prawni)

Centrum Aktywności Lokalnej

ul. Prądzińskiego 39A
pn.-pt., godz. 8-12, 12-16 i 16-20
(prawne + mediacje)
środy, godz. 8-12
(radcy prawni/adwokaci)

POMOC PRAWNA
PORADY OBYWATELSKIE
MEDIACJA

Budynek UMW

al. Kromera 44
pn.-pt., godz. 8-12 i 12-16
(prawne, radcy prawni)

Lokal w zasobie powiatu m. Wrocław ul. Szczytnicka 47

pn.-pt. 8-12, 12-16 i 16-20
(poradnictwo obywatelskie + mediacje (pon. i pt.)
fundacja W Służbie Wsi/adwokaci)

Rada Osiedla Pilczyce-Kozanów-Popowice Płn.

ul. Rękodzielnicza 1
pn.-pt. godz. 8-12, 12-16
(prawne, Fundacja Badań nad Prawem)

Centrum Aktywności Lokalnej

ul. Skłodowskiej-Curie 63A
pn.-pt., godz. 8-12, 12-16 i 16-20
(poradnictwo obywatelskie/prawne,
Fundacja Sancta Familia)

Umów się pod nr. 71 777 98 88 lub npp@um.wroc.pl

Kto może skorzystać?

Z darmowego poradnictwa może skorzystać każdy, kto ma mniej niż 26 albo 65 lat i więcej. Lub

też dostał – w ciągu ostatnich 12 miesięcy – świadczenie z pomocy społecznej, o ile nie zostało cofnięte, ma Kartę Dużej Rodziny, jest kombatanem, weteranem,

został poszkodowany w wyniku klęski żywiołowej, np. pożaru czy powodzi.

Anna Aleksandrowicz

Targowiska gotowe na świąteczne zakupy

Biała kiełbasa do żurku. Jajka – na śniadanie wielkanocne, ale też do mazurka. Świeże warzywa i owoce. Biuro Rozwoju Gospodarczego UMW poleca zakupy na targowiskach gminnych. Niedziele handlowe w kwietniu to 10.04 i 24.04.

■ **Targowisko Komandorska** (Komandorska/Radosna), **godz. 8-16** poleca kartki świąteczne, koszyczki na święconkę, obrusy świąteczne, kwiaty do domu i na cmentarze, palmy, wyroby cukiernicze, owoce i warzywa z całego świata, świąteczne wyroby wędliniarskie z Doliny Baryczy i innych producentów, zwłaszcza białą kiełbasę i szynkę, jaja kurze na pisanki. Wędliny z własnej, rodzinnej produkcji do nabycia w pawilonie A-3: biała surowa kiełbasa, szynki, balerony, polędwice, kiełbasy. Stoisko nabiałowe: biały ser na serniki i pierogi.

■ **Ryneczek Jemiołowa** (Grochowa/Jemiołowa), **godz. 8-16** za-

chęca do zakupu świeżych warzyw, owoców, miodów, jajek, wyrobów góralskich (bundz z czosnkiem niedźwiedzim, oscypki), soków i miodów. Są też stoiska z serii 1001 drobniaków, a także z odzieżą damską i męską.

■ **Targowisko Ptasia**, ul. Ptasia 12, **godz. 7-15**. Podwrocławscy rolnicy przywożą tutaj owoce i warzywa ze swoich sadów i pól. Swojskie jajka, regionalne miody, pieczywo z małych piekarenek, ryby i przetwory rybne, wyroby wędliniarskie i mięsne, nabiał. Jest też stoisko 1001 drobniaków, stoisko z kosmetykami i chemią gospodarczą.

■ **Targowisko Niedźwiedzia** (Legnicka/Niedźwiedzia), **godz. 8-16**. Świeże owoce i warzywa, jajka, pieczywo oraz dobre wędliny, a także kwiaty i dekoracje świąteczne. Asortyment świąteczny, przemysłowy.

■ **Minitargowiska, godz. 8-16:** przy ul. Lotniczej (pod D.H. ASTRA), przy ul. Żmigrodzkiej/Broniewskiego, przy ul. Skoczylasa (Leśnica) znajdziemy asortyment świąteczny, przemysłowy, świeże warzywa i owoce, jajka, a także inne bibeloty, które można wykorzystać na święta.

■ **Pozostałe targowiska pozagminne**, np. Targpiast przy Obornickiej,

czynny 24 h na dobę, oferuje produkty spożywcze, sprzedawane też w detalu, np. owoce, warzywa, jajka, ciasta, mięsa, ozdoby świąteczne. Zakupy zalecane – do godz. 9 rano.

■ **Targ przy Młynie**, niedziele, w **godz. 5-16**, al. Poprzeczna 33. Duża oferta świąteczna: produkty lokalne, ryby, wędliny, mięsa, ciasta, antyki i przedmioty z duszą na giełdzie staroci.

■ W niedziele otwarte jest **targowisko na Dworcu Świebodzkim**, gdzie można znaleźć dosłownie wszystko, czego nam potrzeba na co dzień i od święta.

Redakcja

Zabierz głos ws. inwestycji PKP: Łódź – Wrocław

Urząd Miejski Wrocławia zaprasza do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego dla inwestycji kolejowej nr 85 na odcinku Łódź – Sieradz Płn. i linii kolejowej nr 86 na odcinku Sieradz Płn. – Kępno – Czernica – Wrocław Gł. Projekt realizowany jest na zlecenie Centralnego Portu Komunikacyjnego przez konsorcjum firm: Multiconsult Polska, Arcadis, IDOM Inżynieria, Architektura i Doradztwo oraz Transprojekt Gdański. **Początek konsultacji: 21.04, godz. 15, Centrum Aktywności Lokalnej we Wrocławiu, ul. Rybnicka 39-41.**

Na Kamińskiego nieczynny SOR

Od 4 kwietnia br. do odwołania zamknięto SOR w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym przy ul. Kamińskiego. Decyzja o zamknięciu wynika z braku personelu. Nowych umów nie podpisało 19 ratowników medycznych, kolejnych 17 poszło na zwolnienia lekarskie. Dyrekcja szpitala prowadzi nabór ratowników, negocjuje także z personelem medycznym, aby jak najszybciej wznowić działanie SOR. **Z pomocy medycznej można obecnie skorzystać przy ul. Weigla 5, ul. Fieldorfa 2 i ul. Borowskiej 213.**

W sobotę możesz iść do urzędu

W sobotę 9.04 w godz. 8-13 COM I przy ul. Zapolskiej 4 będzie czynny dla mieszkańców w zakresie rejestracji pojazdów, praw jazdy, dowodów osobistych i zameldowania dla obywateli Polski oraz nadania numeru PESEL obywatelom Ukrainy. W sprawach dowodów osobistych wejście od ul. Bogusławskiego 8. Będzie też czynny punkt fotograficzny, w którym obywatele Ukrainy będą mogli zrobić darmowe zdjęcie potrzebne do uzyskania numeru PESEL.

Aktualności

Ekosystem rozpoczyna już sezon wiosenno-letni

Od 1 kwietnia na wrocławskich drogach zaczyna obowiązywać sezon letni. Potrwa do 31 października. Ekosystem o 100 proc. zwiększył powierzchnię sprzątanym chodników i ścieżek rowerowych, na miasto wyjedzie ponad 30 pojazdów sprzątających, pojawiają się też nowe kosze.

W sezonie wiosenno-letnim w tym roku jezdnie będą zamiatane i zmywane, oczyszczaniem objęte zostaną przystanki, chodniki i ścieżki rowerowe, parkingi, przejścia podziemne, zieleńce, torowiska i pętle. Kosze uliczne będą opróżniane oraz myte. A na wałach przeciwpowodziowych i nieopodal rozstawione zostaną 132 kosze po 120 litrów każdy. Będą one regularnie opróżniane. Pod stałym nadzorem porządkowym będzie także Wyspa Słodowa.

Coraz więcej miejsc

W porównaniu do lat ubiegłych, znacznie zwiększono zakres prac. Liczba chodników i ciągów pieszo-rowerowych objętych sprząaniem, wzrosła o niemal 100 proc. Będą sprzątane do 5 razy

w tygodniu. Zwiększono także powierzchnię jezdni objętych cotygodniowym zmywaniem o 46 600 mkw., a zamiatanych raz w miesiącu o blisko 105 800 mkw.

W stałej czystości będzie utrzymywanych więcej przystanków (1825) i koszy ulicznych (7104). Teren sprzątanym parkingów wzrósł o ponad 20 600 mkw., ścieżek rowerowych o ponad 18 300 mkw.

– Co roku wprowadzamy zmiany w zakresie usług świadczonych w ramach utrzymania miasta w czystości. Jednak dawno nie zwiększaliśmy tylu powierzchni objętych sprząaniem. W przypadku chodników i ciągów pieszo-rowerowych zakres wzrasta o niemal 100 proc., z ponad 824 000 mkw. na ponad 1 700 000 mkw. To istotna zmiana, którą mamy nadzieję, że mieszkańcy zauważą – mówi Dorota Witkowska, rzeczniczka Ekosystemu.

Ponad 30 pojazdów

Do obsługi sezonu letniego wykorzystanych będzie: 13 zamiatarek jezdniowych, 5 zamiatarek jezdniowych małogabarytowych, 5 polewarek jezdniowych, 14 zamiatarek chodnikowych. 1 kwietnia to również początek obo-

wiązywania nowych umów dotyczących całorocznego utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. W ciągu najbliższych dwóch lat, do 31 marca 2024 r., usługi te będą świadczyć następujące firmy:

- Stare Miasto i Krzyki – FB-Serwis Wrocław sp. z o.o.
- Śródmieście – Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA S.A.
- Fabryczna i Psie Pole – konsorcjum firm: ENERIS Ekologiczne Centrum Utylizacji sp. z o.o., Chemeko-System sp. z o.o., FAGUS Usługi Ogrodnicze Rafał Pawlak, Iglicznia Zakład Usług Ogrodniczych inż. Sylwester Pawlak, Zieleń – Pawlak Spółka Jawna, Cleanart Artur Durda, Polsuper sp. z o.o.

Rozpoczęcie nowego sezonu to też dobry moment, by podsumować sezon zimowy. Od 1 listopada do końca marca przeprowadzono 17 akcji zima. W prace zaangażo-

wane były pługosyparki jezdniowe (51), pługosyparki chodnikowe (24) oraz brygady ręczne. Na zabezpieczenie pasa drogowego przed śliskością zużytych zostało: ponad 2 400 t chlorku sodu, ponad 15 t chlorku magnezu, blisko 550 000 l solanki. Koszt tych działań to prawie 1 300 000 zł.

Redakcja

Wiosną i latem po Wrocławiu krążyć będzie 14 zamiatarek chodnikowych

EKOSYSTEM

Będzie ekologiczniej i po równo dla wszystkich

Po wielu miesiącach konsultacji przyjęto Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia. To jeden z pierwszych w Polsce dokumentów, który kompleksowo ujmuje rozwiązania komunikacyjne dla kilkudziesięciu gmin łącznie. Realizacja zacznie się jeszcze w tym roku.

Uchwała została przegłosowana podczas specjalnego spotkania Rady Porozumienia SUMP (Planu Zrównoważonej Mobilności – przyp. red.).

– To nasze wspólne dzieło, o którym zaczęliśmy rozmawiać w listopadzie 2019 r. Długoterminową strategię mobilności wypracowaliśmy we współpracy z mieszkańcami, ekspertami, przedstawicielami gmin. Za nami dziesiątki spotkań oraz trzy etapy konsultacji – mówi Renata Granowska, wiceprezydent Wrocławia.

Zbadano preferencje, potrzeby i zachowania komunikacyjne mieszkańców i stworzono plan, który ma dwie części. Operacyjną, której

realizacja jest przewidziana do 2030 r., i strategiczną – do 2035 r.

Głównym założeniem jest oparcie komunikacji na transportowym z węzłami przesiadkowymi, jego uzupełnieniem ma być transport autobusowy. Wzrosnąć ma także znaczenie pieszych i rowerzystów. Poprawie

ma ulec dostęp do transportu dla wszystkich mieszkańców regionu i bezpieczeństwo.

Teraz dokument będzie przedłożony pod obrady rad wszystkich 38 gmin (37 z województwa dolnośląskiego i jednej z województwa opolskiego).

Następnie od października 2022 r. rozpocznie się etap wdrażania planu. – W ramach współpracy udało się nam porozumieć i opracować spójne rozwiązania transporto-

we zwiększające konkurencyjność transportu niesamochodowego, zmniejszające uciążliwość dla ludzi i środowiska wraz z poprawą bezpieczeństwa i jakości infrastruktury – mówi Magdalena Wdowiak-Urbańczyk, dyrektor Biura Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych WroF.

Opracowanie dokumentu wynika z porozumienia międzygminnego w sprawie powierzenia Gminie Wrocław zadania publicznego i ustalenia zasad współpracy w zakresie opracowania dokumentu pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Wrocławia”.

Redakcja

Bezpieczeństwo jest priorytetem

Bezpieczeństwa w tramwajach i na torowisku trzeba uczyć od dziecka. O tym, a także o „Wizji Zero” z prezesem wrocławskiego MPK Krzysztofem Balawejderem rozmawia Tomasz Wysocki.

”

Krzysztof Balawejder,
prezes Miejskiego
Przedsiębiorstwa
Komunikacyjnego we Wrocławiu

Przez cały rok 2021 we Wrocławiu nie doszło do żadnego śmiertelnego wypadku na torowisku tramwajowym. Niestety, 30 marca na Gaju pod tramwaj wjechał młody rowerzysta i zginął na miejscu.

Niestety, motorniczy nie miał szans, aby uniknąć zderzenia. Nagranie z monitoringu pokazuje, że tramwaj poruszał się z regulaminową prędkością, a rowerzysta wjechał pod tramwaj pod kątem prostym na przejściu dla pieszych. To, oprócz tragedii dla najbliższych zmarłego, również trudne doświadczenie dla naszego pracownika. Dlatego zapewniliśmy mu opiekę psychologa.

We Wrocławiu przez cały 2021 nie doszło do wypadku śmiertelnego na torowisku tramwajowym

Jakie działania podejmuje MPK, aby minimalizować ryzyko takich wydarzeń?

Cały czas prowadzimy działania edukacyjne. Kierujemy je do wszystkich, ale przede wszystkim do dzieci oraz seniorów. To tragiczne wydarzenie skłania mnie jednak do przemyśleń, że możemy robić jeszcze więcej.

Trzeba zauważyć, że ofiarą wypadku był 19-letni chłopak, który pracował jako kurier, dowoził jedzenie. Takich prac podejmują się przede wszystkim ludzie młodzi. Wielu z nich to przyjezdni. Nie znają topografii miasta, bywa że w swoich rodzinnych miejscowościach nie mieli do czynienia z tramwajami i dla nich to nieznanym elementem transportu miejskiego. Dlatego zapraszamy kurierów i osoby zawodowo poruszające się na rowerach po Wrocławiu do zajezdni tramwajowej. Pokażemy im tam m.in., jak zachowuje się tramwaj w różnych warunkach atmosferycznych oraz jak wygląda jego

droga hamowania. Zamierzamy uświadomić ich, jak wiele czynników ma wpływ na to, że tramwaj nie jest w stanie stanąć w miejscu w chwili, kiedy ktoś nagle pojawi się na torowisku.

Musimy pamiętać, że tramwaj jest jedynym pojazdem, który ma pierwszeństwo przejazdu przed pieszym wchodzącym na przejście dla pieszych.

Dodam, że rozwijamy program edukacyjny dla dzieci i młodzieży szkolnej w formie lekcji komunikacyjnych, które łączymy najczęściej z atrakcyjną formą przekazu i zwiedzaniem zajezdni. Ich liczbę będziemy zwiększać, bo na tym polu jest dużo do zrobienia. Rozmawiałem już na ten temat z dolnośląskim kuratorem oświaty.

Prowadzimy zajęcia zarówno dla grup przedszkolnych, jak i klas I –

III, bo dzieci w tym wieku chętnie poznają nowe miejsca i bardzo interesują się światem. Mamy też do tego odpowiednie narzędzia, na przykład symulator jazdy tramwajem, na którym na co dzień szkolimy naszych motorniczych.

Jednocześnie pokazujemy, że komunikacja miejska to dobry sposób poruszania się po mieście. Mam nadzieję, że to zaowocuje i wyrosną nam wierni pasażerowie.

Ze szczególną troską podchodzimy także do informowania, prowadzenia akcji edukacyjnych i profilaktycznych dla seniorów. Uczulamy ich m.in., w jaki sposób bezpiecznie korzystać z komunikacji miejskiej. To właśnie z myślą o nich wprowadzamy wiele udogodnień w tramwajach i autobusach.

Kiedy dochodzi do wypadków, poszkodowani mogą zostać także pasażerowie tramwaju. Jeśli mamy do czynienia z wtargnięciem na

torowisko, to naturalną reakcją jest gwałtowne hamowanie. Osoby znajdujące się na pokładzie tramwaju nie zawsze bezpiecznie siedzą lub stoją. Bywa że większy uszczerbek na zdrowiu ponoszą pasażerowie, niż rowerzysta, który wymusił gwałtowne hamowanie i udało mu się uciec spod kół. O tym też informujemy naszych seniorów.

Zatrzymajmy się chwilę przy zajęciach na symulatorze. Motorniczy są na nich szkoleni tylko przed rozpoczęciem pracy?

To nie tylko jeden z podstawowych elementów szkolenia przed rozpoczęciem pracy, lecz także element doskonalenia zawodowego. Przyjęliśmy zasadę, że każdy kierowca regularnie musi odbyć zajęcia na symulatorze. Realizuje je w parze z instruktorem, który narzuca określone warunki drogowe, na przykład więcej samochodów czy padający śnieg. Można zaaranżować szereg różnorodnych okoliczności. W przypadku szko-

Rozmowa numeru

PYTAMY O
WROCLAW

lenia motorniczych to jest kwestia wyrobienia nawyków. W takiej sytuacji nie ma czasu na myślenie, trzeba działać automatycznie.

Kogo jeszcze zapraszacie na szkolenia do zajezdni tramwajowych?

Współpracujemy z policją i strażą pożarną. W czasie wypadku to strażak jest niejednokrotnie dowodzącym akcją ratowniczą. Tu także współpraca musi być ścisła, chociażby ze względu na to, że posiadamy specjalistyczne urządzenia, np. do podnoszenia tramwajów – strażacy powinni je znać, aby nimi odpowiednio dysponować podczas zdarzeń z udziałem tramwajów.

Wszystkie te elementy: lekcje, szkolenia, składają się na program Wizja Zero, który zakłada wyeliminowanie wypadków w obrębie torowisk tramwajowych lub z udziałem tramwajów.

Na wzrost bezpieczeństwa tramwajów ma wpływ także program TORYwolucja, czyli remonty torowisk i ograniczenia liczby wykolejeń?

TORYwolucja to nasz autorski program, którego celem jest radykalna poprawa stanu wrocławskiej infrastruktury torowej. Jesteśmy w trzecim roku jego realizacji. W pierwszym kwartale tego roku doszło do zaledwie trzech wykolejeń. To oczywiście o trzy za dużo, ale to jednocześnie ponad 10 razy mniej niż w tym samym okresie 2021 r. Gdy zaczynaliśmy ten program, to pytano, czy nie będzie żadnego wykolejenia w miesiącu. No i proszę, w lutym się udało – nie było żadnego wykolejenia.

Przez ostatnie dwa lata wpływ na bezpieczeństwo pasażerów miały także – już poza infrastrukturą tramwajową, maseczki osłaniające usta i nos. Zniesiono obowiązki ich noszenia. To dobrze czy źle?

W mojej ocenie, po dwóch latach zasłużyliśmy, żeby tych maseczek już się pozbyć. Zwłaszcza ci, którzy przyjęli trzy dawki szczepionki przeciwko COVID-19.

Rozmawiał Tomasz Wysocki

Komunikacja

Zmiany na Jedności Nar.

Od 9.04 (sobota) planowane jest wprowadzenie zmiany lokalizacji przystanku linii autobusowych 111, 242, 244 i 251. Autobusy tych linii kursujące w kierunku Kromera, ul. Rychtałskiej lub pl. Bema zatrzymają się na przystankach tramwajowych zlokalizowanych przy ul. Jedności Narodowej, pomiędzy ul. Słowiańską a ul. Nowowiejską. Autobusy linii 240, 250 i 700 nadal będą zatrzymywały się na przystankach tymczasowych zlokalizowanych przy ul. Słowiańskiej i ul. Nowowiejskiej, w pobliżu skrzyżowania z ul. Jedności Narodowej. Zmiany spowodowane są wymianą rozjazdów tramwajowych na skrzyżowaniu ulic Jedności Narodowej, Słowiańskiej i Nowowiejskiej.

Komunikacja na Wielkanoc

MPK wprowadza zmiany w komunikacji miejskiej na Wielki Tydzień i Wielkanoc:

- 14 i 15.04 – zawieszono kursy szkolne do Iwin realizowane przez autobusy linii 133, pozostałe kursy normalnie
- 16.04 – wszystkie linie tramwajowe i autobusowe będą kursowały wg sobotnich rozkładów jazdy; zawieszony zostanie kurs linii 602 o godz. 21.50 z Dworca Głównego do koncertu LG oraz kurs o godz. 23.20 z koncertu LG do Petruszewicza
- 17 i 18.04 – wszystkie linie tramwajowe będą kursowały wg świątecznych rozkładów jazdy co 30 min, a autobusowe wg niedzielnych rozkładów jazdy z poniższymi wyjątkami: zawieszono zostanie kursowanie linii: C, 108, 124, 130, 131, 142, 143, 146, 602 i 722, a linie autobusowe: D, N, 102, 104, 105, 106, 114, 116, 121, 122, 126, 127, 134, 144, 700 i 710 będą kursowały wg świątecznych rozkładów jazdy.
- 19.04 – zawieszono zostaną kursy szkolne do Iwin realizowane przez autobusy linii 133, pozostałe kursy normalnie.

Którędy jeżdżą tramwaje na Kozanów?

Do czerwca tramwaje nie dwóch, ale czterech linii: 3, 10, 20 i 31 będą jeździły na Kozanów. Dlaczego? Wszystko przez budowę Osi Zachodniej – nowej drogi, która połączy ul. Kosmonautów z obwodnicą Leśnicy.

Wszyscy z Kozanowa wiedzą, że w stałym układzie transportu zbiorowego Wrocławia osiedle obsługują dwie linie tramwajowe: 31 Gaj – Tarczyński Arena (Królewiecka) – Gaj i 32 Gaj – Kozanów (Dokerska) – Gaj.

31 na swoich torach, a 32 – zawieszony

Po kilku miesiącach robót na swoją trasę wróciły tramwaje linii 31. Zamiast 32 do początku czerwca mieszkańcy będą mogli dojeżdżać „trójką”, „dziesiątką” i „dwudziestką” – wozami, które zwykle jeżdżą na Leśnicę.

3, 10 i 20 – do Modrej razem

Tramwaje linii 3, 10 i 20 od Legnickiej pojadą przez ulice Milenijną i Pilczycką do przystanku „Modra” tak samo. Ale wozy 3 i 10 pojadą przez Dokerską, Gwarecką i Pilczycką,

TARCZYŃSKI ARENA (Królewiecka)

KOZANÓW (Dokerska)

Dworska

Górnicza

Kozanowska

Modra

Pilczycka (Anima)

Kolista

KWISKA

3 || Księża Małe – Kozanów – Księża Małe

10 || Biskupin – Kozanów – Biskupin

20 || Oporów – Kozanów – OPORÓW

31 || Gaj – Tarczyński Arena – GAJ

33 || Sępólno – Kwiska – Sępólno

zatrzymując się na przystankach „Kozanowska”, „Kozanów (Dokerska)” i „Górnicza”. Natomiast tramwaje linii 20 jeżdżą odwrotnie: przez Pilczycką, Gwarecką i Dokerską, zatrzymując się na przystankach „Górnicza”, „Kozanów (Dokerska)” i „Kozanowska”.

33 Sępólno – Kwiska

Tramwaje linii 33, które normalnie jeżdżą z Sępólna na Pilczyce, przez najbliższe tygodnie będą dojeżdżały tylko do przystanku

„Kwiska”. Stamtąd, aby dostać się na Pilczyce i Leśnicę, należy wsiąść w autobus zastępczy nr 710.

Anna Aleksandrowicz

Aktualne rozkłady jazdy na www.wroclaw.pl/rozklady-jazdy

Zielony wśród niebieskich na 75 lat WKS-u

„Mkną po szynach niebieskie tramwaje” – śpiewała Maria Koterbska. I jeden zielony – trzeba dodać – bo tak wygląda pomalowany przez fanów WKS-u na 75-lecie powstania klubu pojazd MPK. Tramwaj został pomalowany przez kibiców dwukrotnych mistrzów Polski z inicjatywy ośrodka Kibice Razem Śląsk Wrocław i Stowarzyszenia Wielki Śląsk. – Sądzę, że dla wielu wrocławian stanie się on ulubionym tramwajem w mieście, który w roku 75-lecia klubu ozdobi ulice Wrocławia – mówi Piotr Waśniewski, prezes Śląska Wrocław. Pojazd na ulicach po raz pierwszy pojawił się 1 kwietnia, zatem w dniu meczu WKS-u z Lechem Poznań. Przypominamy, że dzięki współpracy z klubem, na lusterkach wielu tramwajów i autobusów wrocławskiej komunikacji miejskiej można zaobserwować wlepki lub chorągiewki z herbem WKS-u.

Inwestycje

Mosty Pomorskie jak malowane. Pora na asfalt

Na mostach Pomorskich Północnym i Południowym pojawiła się już izolacja przeciwwodna, a to oznacza, że niedługo będzie wylewana masa bitumiczna. Całość prac remontowych to koszt 70 milionów złotych. Plan jest taki, że tramwaje wrócą na przeprawę do marca przyszłego roku.

Pod koniec marca na remontowanych zabytkowych mostach Pomorskich wykonano izolację części drogowej, która zabezpiecza betonowy ustrój nośny przed wpływem wody. Wykorzystanie specjalnej farby izolacyjnej spowodowało, że nawierzchnia mostu Południowego była żółta, a Północnego czerwona.

Środkowy czeka

– W następnym etapie na moście Północnym będzie można ułożyć masę bitumiczną. Pozostała też do wykonania izolacja na najstarszym, pochodzącym z 1874 roku moście Środkowym, ale obecnie przeszkadza w tym pogoda. Jest za zimno, zwłaszcza w nocy, gdy temperatury oscylują wokół 0 stopni Celsjusza – tłumaczy Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji. – Niskie temperatury nie pozwalają również na fugowanie szczelin w płytkach chodnikowych, jakie położono na moście Północnym – zaznacza.

Kładka do rozbiórki

W najbliższych tygodniach rozebrana zostanie drewniana kładka,

Most Pomorski chwilowo dwukolorowy przed wylaniem asfaltu: Północny pomalowany czerwoną farbą izolacyjną, Południowy – żółtą

która umożliwia przejście przez most od ul. Pomorskiej w kierunku ul. Nowy Świat. Przez ostatnie miesiące pod kładką oczyszczano ceglana konstrukcję przeprawy i wykonywano zbrojenia.

Wspomniany pomost technologiczny ukrywał czasowo kable średniego, niskiego napięcia, kable wzbudzeniowe do turbin wodnych i kable sterowni-

cze przechodzące między dwoma elektrowniami. Dzięki temu sieć energetyczna nie blokowała bieżących prac. – Rozbiórka jest niezbędna, bez niej nie rozpoczniemy prac torowych. Na pewno wcześniej poinformujemy pieszych o zmianach – zaznacza Świercz.

Torowisko zabrukowane

Przy okazji remontu mostów Pomorskich przebudowywany jest

fragment ul. Pomorskiej razem z torowiskiem, które już w połowie zabrukowano. – Na życzenie konserwatora zabytków torowisko ma być zabrukowane. Wykorzystano nowatorską, jak na polskie warunki, technologię z użyciem kątowników stalowych, które mają umożliwić poluzowanie się kostki do szyny – tłumaczy Świercz.

Ponadto, na odcinku ul. Pomorskiej, od mostu Pomorskiego

Północnego do ul. Księcia Witolda układane są krawężniki przy przystankach wiedeńskich. Położono też 100 m płyt węgierskich.

Koszt przebudowy trzech mostów Pomorskich to około 70 mln złotych. Prace powinny się zakończyć do marca 2023 r. Wtedy też będą mogły wrócić tu tramwaje.

Piotr Bera

Budują nowe drogi rowerowe w całym mieście

Podróż rowerem na południu miasta będzie łatwiejsza. Kończą się prace przy budowie ścieżek na ulicach Raclawickiej i Skarbowców oraz al. Piastów. Trwa budowa trasy na ul. Spiskiej. W centrum rozpoczęto przebudowę ul. Sądowej – też z myślą o rowerzystach.

W kwietniu zostanie otwarty kolejny odcinek drogi rowerowej na południu Wrocławia. Będzie można jeździć na części ul. Raclawickiej, od ronda przy ul. Gajowickiej i Orlej do dalszej części ul. Raclawickiej, już za wiaduktem kolejowym.

Aż na Oporów

Ul. Raclawicką i dalej, al. Piastów, dojedziemy bezpiecznie aż na Oporów. W sumie powstało tam ponad pół kilometra dróg rowerowych, przejazdy rowerowe i lewoskręt dla aut, od strony centrum, do nowej hali sportów walki i podnoszenia ciężarów.

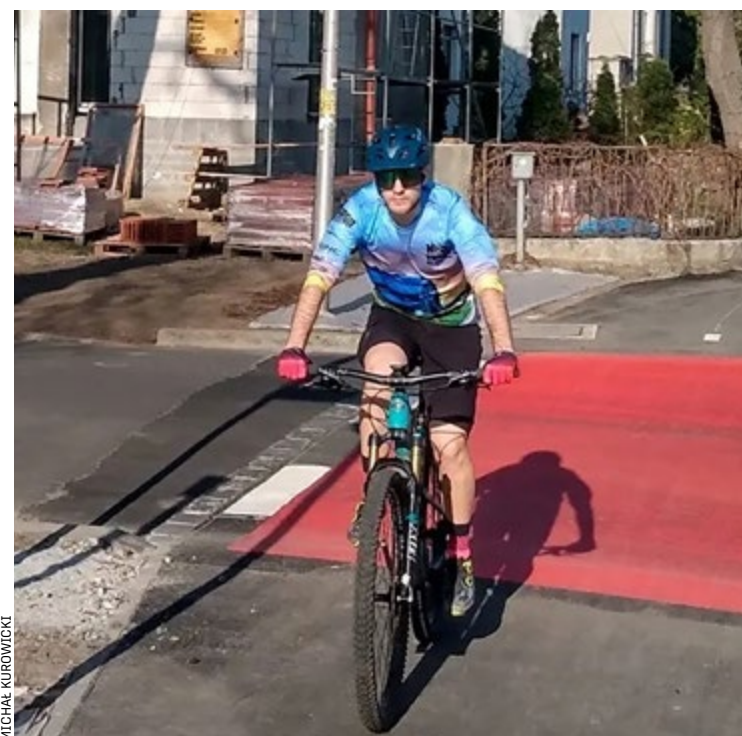
Kolejnym miejscem na południu miasta, gdzie łatwiej będzie poruszać się pieszym i rowerzystom, jest ul. Spiska. Trwają tam prace przy budowie trasy pieszo-rowerowej pomiędzy nasypem kolejowym a szpitalem.

Klaudia Piątek z Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta wyjaśnia: – Obecnie jesteśmy na etapie prac ziemnych. Osadziliśmy fundamenty do 13 zaprojektowanych latarni i kończymy ustawiać krawężniki. Ze względu na to, że inwestycja jest kolejnym odcinkiem Promenady Krzyckiej, powstanie też tzw. strefa wejściowa przy nasypie kolejowym. Oznacza to, że w terenie będą ustawione do-

datkowe stojaki na rowery, ławki i kosze. Wszystko to powinno być gotowe na początku czerwca.

Ważna trasa na Sądowej

Rozpoczęła się też przebudowa ul. Sądowej. Najpierw zostanie wymieniona sieć wodociągowa. Potem powstaną tu drogi rowerowe. Pobiegną od pl. Legionów do skrzyżowania z Podwalem i Krupniczą. Prace potrwać do końca roku. Pomysł budowy drogi rowerowej na ul. Sądowej to jeden z projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Całość kosztuje ok. 2,43 mln zł.

Świeżo pomalowany przejazd przy ul. Modlińskiej/Raclawickiej

Michał Kurowicki

Z miasta

Weekend pełen atrakcji na Tarczyński Arena

Od 9 do 10 kwietnia na terenie Tarczyński Arena pojawi się około 5 tys. biegaczy, pół tysiąca młodych piłkarzy i nawet kilka tysięcy odwiedzających targi mieszkaniowe. Organizatorzy zapraszają także kibiców, smakoszy specjałów z food trucków i amatorów wrażeń do wesołego miasteczka.

W ten kwietniowy weekend w planie imprez są: Tarczyński Arena Cup, Runmageddon, Złoty Food Trucków i Targi Mieszkaniowe.

Na sportowo

Tarczyński Arena Cup to pierwsza edycja cyklu turniejów dla młodych piłkarzy. Ponad pół tysiąca meczów, nawet 2,5 tys. uczestników, cztery kategorie wiekowe (dla roczników 2012–2015) i możliwość gry na jednym z największych stadionów w kraju. W kwietniu i maju odbędą się cztery turnieje eliminacyjne rozgrywane na boiskach o sztucznej nawierzchni koło stadionu.

Do udziału w turnieju finałowym, zaplanowanym na niedzielę 5.06, zakwalifikuje się po 8 zespołów z każdego przedziału wiekowego z najwyższą sumą punktów. O puchar młodzi futboliści zagrają na płycie głównej Tarczyński Arena. Zapisy są otwarte dla wszystkich drużyn – zarówno trenujących w klubach, jak i zespołów szkolnych. Więcej informacji: www.facebook.com/TarczynskiArenaCup. W weekend 9–10.04 w godz. 9–17 odbędzie się pierwszy turniej eliminacyjny.

W kwietniowy weekend na stadionie odbędzie się m.in. bieg z przeszkodami, czyli Runmageddon

W sobotę w godz. 7–24 odbędzie się największy w Polsce bieg z przeszkodami, czyli Runmageddon. Składają się na niego: 3-kilometrowa formuła Intro z 15 przeszkodami, 6-kilometrowy dystans Rekrut w wersji nocnej i dziennej z 30 utrudnieniami, trasa KIDS dla dzieci – 1 km, 10 przeszkod, i rodzinna – 2

km i 5 przeszkod. Dla widzów przygotowano Miasteczko Kibica z przekąskami, strzelnicą i innymi atrakcjami.

Dla szukających lokum

W 11. edycji Targów Mieszkaniowych Wrocław weźmie udział kilkudziesięciu wy-

stawców: firm deweloperskich, pośredników w obrocie nieruchomości, przedstawicieli banków i instytucji finansujących, doradców kredytowych, specjalistów zajmujących się aranżacją wnętrz.

Wstęp wolny. Wejście w sobotę w godz. 10–17, w niedzielę w godz. 10–16.

Jedzenie i zabawa

W kolejnej edycji złoty food trucków na stadionie kilkanaście gastrozów będzie serwowało między innymi: amerykańskie burgery, frytki belgijskie, szarpaną wieprzowinę, azjatycki chow mein, przysmaki kuchni greckiej, koreańskiej oraz tex-mex, pastrami, chińskie pierożki na parze, hiszpańskie churrosy, węgierskie langosze, lemoniadę molekularną, gofry amerykańskie i minidonuty. A wszystko w piątek i sobotę w godz. 11–21, a w niedzielę do 20.

Od strony ul. Królewieckiej znów stanie także wesołe miasteczko. Pojawią się: karuzele, autodrom, koło młyńskie, zjeżdżalnia, rollercoaster, trampolina, siłomierze i inne atrakcje. Będą one dostępne codziennie od 9 do 24.04, w dni powszednie w godz. 14–20, a w weekendy w godz. 11–21.

Agata Zięba

Szczegółowy harmonogram na www.tarczynskiarenawroclaw.pl

Bieganie i sprzątanie – czyli czym jest plogging

Sprzątanie i bieganie to nowa forma dbania o naszą planetę

Plogging narodził się kilka lat temu w Szwecji. To sport, który łączy bieganie ze zbieraniem śmieci. Teraz można uprawiać go również we Wrocławiu.

Nazwa plogging pochodzi od angielskiego słowa „jogging” oraz szwedzkiego „plocka upp”, czyli podnosić. Idea plogingu jest prosta – jeżeli podczas treningu widzimy śmieci, powinniśmy je podnieść i wyrzucić do odpowiedniego pojemnika na odpady. W ten sposób dbamy nie tylko o własną formę, ale także o planetę.

Plogging można uprawiać również we Wrocławiu. W stolicy Dolnego Śląska akcje łączące bieganie ze sprzątaniami organizuje Tomasz Motyka – były szpadzista, srebrny medalista olimpijski z Pekinu, obecnie radny miejski. – Biegając i jeżdżąc rowerem zaobserwowałem, że na terenach nieopodal Odry ludzie często nie sprzątajają po

sobie. Szukałem zatem czegoś, co połączy aktywność fizyczną z akcją sprzątaniami okolicy. Natrafiłem na plogging, który coraz prężniej rozwijał się w Skandynawii i w 2020 roku postanowiłem zorganizować taką inicjatywę u nas – opowiada Tomasz Motyka.

Miłośnicy plogingu podkreślają jednak, że nie trzeba biegać, dbać o środowisko można również podczas jazdy na rowerze czy rolkach. Organizatorzy akcji we Wrocławiu zapowiadają, że podczas kwietniowych spotkań przewidzianych jest kilka rodzajów aktywności fizycznej – bieg, marszobiegi, gimnastyka w formie terenowej i elementy rozciągania. – W akcje chętnie angażują

się całe rodziny. Dzieci często są najlepszymi zbieraczami i znajdują śmieci w miejscach, w których za nic bym się ich nie spodziewałem. Plogging to bardzo przyjemny sposób spędzania wolnego czasu, dlatego nasze akcje organizujemy w weekendy, zazwyczaj w soboty – dodaje Motyka

Najbliższe akcje sprzątaniami Wrocławia na sportowo odbędą się 9 i 23.04. Pierwsza z nich rozpocznie się o godz. 15 koło mostu Zwierzynieckiego, a zakończy przy Jazie Opatowickim. Dwa tygodnie później biegacze spotkają się w parku Wschodnim. Zapisy pod adresem motykus@gazeta.pl.

Mateusz Lubański

Z miasta

Rysunki Gosi Herby podziwia świat

Wrocławska ilustratorka zachwyca świat. Na Instagramie jej prace ogląda regularnie 85 tysięcy osób, rysowane przez nią książki są bestsellerami w wielu krajach, a w zeszłym roku ilustracje zamówił u niej najpierw legendarny tygodnik „The New Yorker”, biblia wszystkich ilustrujących artystów na świecie, a zaraz potem słynny dziennik „The New York Times”.

Już w dzieciństwie od zabawy wolała rysowanie i czytanie książek. Dziś tworzy ilustracje, którymi zachwyca się cały świat. Książki z pracami Gosi Herby wydają m.in. brytyjskie Quatro, kanadyjski Milky Way Picture Book, chiński Dandelion i polskie Harper Collins, Znak czy Warstwy.

Polskie dzieci szczególnie pokochały „Van Doga” autorstwa Gosi i jej męża Mikołaja Pasińskiego, z którym tworzy książki. To opowieść o utalentowanym malarsko psie inspirowanym sztuką Vincenta van Gogha. Niedługo tę historię poznają młodzi czytelnicy z Kanady, w przyszłości może też w Wielkiej Brytanii.

Pierwsze próby

Poważniejsze próby ilustratorskie zbiegły się w czasie z powstaniem Digart.pl, jednego z pierwszych portali dla kochających rysować. Każdy mógł tu wrzucić swoje ry-

sunki, a pozostali mogli je ocenić. Najlepsze trafiały na pierwszą stronę. Gosia Herba kilkakrotnie została digem dnia.

Początkowo ilustrowanie traktowała jako dodatkowe zajęcie, które razem ze stypendium, pozwalało samodzielnie utrzymać się na studiach. Zleceń pojawiało się coraz więcej, a pod koniec studiów rysowała już dla „Przekroju”. Ale bywały i chude lata, gdy na trzy zmiany pracowała w ZETO, obliczając ZUS. Dała radę, dla sztuki postawiła wszystko na jedną kartę.

Głód wiedzy

Nieustępliwości nauczyła się, kiedy tuż po ukończeniu Liceum Plastycznego we Wrocławiu i rozpoczęciu studiów na historii sztuki proponowała współpracę redaktorom czasopism, takich jak „Charaktery”, „Sty-

le i charaktery”, „Zwierciadło”, „Twój Styl”, „Claudia”. – Całkiem dobry początek, nabierałam wprawy, uczyłam się fachu – opowiada Gosia Herba.

Wybór historii sztuki zamiast Akademii Sztuk Pięknych był świadomy. – Miałam ogromny głód wiedzy – antropologii, historii, sztuki, nauki o kulturze, której ASP by raczej nie zaspokoiła, pamiętałam, jak po macoszemu były traktowane w liceum plastycznym przedmioty humanistyczne, a ja chciałam mieć po prostu gruntowne wykształcenie – tłumaczy Gosia Herba.

Ilustracja do recenzji książki w „The New Yorkerze”

Potem udało się narysować czarno-białą winietę dla dziennika „The New York Times”. Redaktor James Datz kilkakrotnie próbował wstrzelić się w kalendarz wrocławianki.

musiałaby zdążyć w dwa miesiące. – Nie chcę wybrzydzać, ale polskie tempo już mi nie odpowiada. Nie lubię wypuszczać rzeczy przeciętnych, pracować pod presją, wolę mieć czas się pomęczyć, popracować z ilustracją – tłumaczy.

Aby odpuścić stres

Teraz zaangażowała się także w slow fashion. Wykonane przez nią wzory brytyjska firma Everpress nanosi w limitowanej liczbie egzemplarzy na podkoszulki. A dla relaksu zaczęła ostatnio haftować. – Jestem pracoholikiem i muszę się odstresowywać, a że mam zespół ruchliwych rączek, nie umiem usiedzieć w miejscu – śmieje się. Najpierw dziergała na drutach, od niedawna zachwyciły ją japońskie hafciarki.

Wyrobiła sobie nazwisko, własny styl, ma wielu fanów, ale średnio co miesiąc czuje, że... nie potrafi rysować. – Okazało się, że wszystkim ilustratorom dolega to samo, nawet ludziom ze wspaniałym dorobkiem, więc nauczyłam się z tym funkcjonować, bo lęk jest jak katar – przychodzi, pomęczy i odchodzi – śmieje się Gosia Herba.

Ilustracja do słynnych „Bajek robotów” Stanisława Lema

Gosia Herba

Marzenie ilustratora

Gosia Herba usłyszała po drugiej stronie słuchawki głos redaktora „The New Yorkera” pod koniec ubiegłego roku. Wykonanie najmniejszego nawet zlecenia dla tego tygodnika to wielki zaszczyt. Gosia została poproszona o zobrazenie recenzji książki „Kobiety Troi” Pat Barker.

Termin realizacji? Zaledwie 2 dni i nikt nigdy nie narzeka. – Jedyny problem to, aby z tego rozemocjonowania i stresu się nie zablokować – przyznaje Herba.

Tekst przenoszono z numeru na numer, autor nie mógł go ukończyć i recenzja ukazała się z ponad miesięcznym opóźnieniem. Dopiero wtedy świętowała.

Głównym motywem miał być magazyn, gazeta. Wybór postaci, sztafażu – dowolny, w zależności od wyobraźni artysty. Gosia Herba narysowała psa czytającego gazetę, bo psy uwielbia. Regularnie pojawiają się w jej pracach.

Liczy się poziom

Nauczyła się, że musi ufać instynktowi, dlatego w zeszłym roku pożegnała się brytyjską agencją ilustratorów, z którą od dawna współpracowała. Czuli, że zaczyna im być artystycznie nie po drodze. – A dla mnie liczą się nie pieniądze, ale utrzymywanie dobrego poziomu artystycznego i rysowanie czegoś w zgodzie ze sobą – podkreśla.

Ale i tak lubi ilustrować dla Wielkiej Brytanii, bo od tamtejszych wydawców dostaje pół roku na narysowanie książki, w Polsce

Rok
Dobrych
Relacji2022 **Dzięki Tobie****Wrocław m**

Wrocław to miasto spotkań i dialogu, miasto wrażliwe na ludzi. Dlatego w walentynki ogłoszono 2022 Rokiem Dobrych Relacji. Cel: uwolnić wrocławian od samotności. Jak go zrealizować? Program wydarzeń, które mają zaktywizować mieszkańców do wyjścia z domu, jest bogaty, dodatkowo zachęcają ich do tego znani ambasadorki.

Z powodu pandemii i długiej izolacji samotność dotknęła wielu z nas – i nie ma tu znaczenia wiek, status społeczny czy wykonywany zawód, a jedyną skuteczną metodą walki z osamotnieniem jest właśnie odbudowanie relacji międzyludzkich. – Jestem dumna, że Wrocław wychodzi z taką inicjatywą i chce głośno mówić o poważnym problemie. Jestem matką dwójki dzieci i obserwuję jak łatwo, zwłaszcza młodym ludziom, uciekać w samotność poprzez internet. Myślę, że warto takim osobom pokazać ten inny, nie tylko wirtualny świat – mówiła podczas konferencji inauguracyjnej wydarzenie piosenkarka Anna Wyszkonni, ambasadorka Roku Dobrych Relacji.

Co w programie

- **maj – wrzesień**
Wrocławskie Potańcówki
- **czerwiec**
Dzień Dziecka i koncert Sary James
- **lipiec**
27.07 – Międzynarodowy Dzień Osób Samotnych
- **wrzesień**
Dni Seniora
- **październik**
Miesiąc Różnorodności
- **listopad**
Dzień Życzliwości
- **listopad – grudzień**
Międzynarodowy Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych – TON
- **grudzień**
Poświętuj-my komuś święta

* Wydarzenia do kalendarium można cały czas zgłaszać na stronie: www.wcrs.pl

Pełny program na

www.wroclaw.pl/rok-relacji-program

Ambasadorzy zachęcają

Bo Rok Dobrych Relacji ma swoich ambasadorów. Są to osoby znane, które nie obawiają się mówić o samotności i tym, jak ważne są dla nich dobre relacje, które powinniśmy pielęgnować. To: wokaliści Anna Wyszkonni i Andrzej Piaseczny, noblistka Olga Tokarczuk, smakosz Robert Makłowicz, aktorka Sonia Bohosiewicz i idolka młodzieży Sara James.

Każdy z nich ma dotrzeć do innej grupy odbiorców i w swoim własnym stylu mówić o trudnych dla wielu z nas emocjach. – Obiecuję, że będę nie tylko twarzą tej akcji, ale też czynnie wezmę w niej udział. We Wrocławiu odbędzie się szereg działań, w które się włączę i będę Państwa do tego namawiał – zachęcał Andrzej Piaseczny 14 lutego br.

Sama rozmowa jest lekiem

Największym problemem samotności wcale nie jest brak ludzi wokół, tylko odpowiedniej więzi z nimi. Zjawisko samotności dotyczy coraz więcej osób – podczas pierwszej fali pandemii koronawirusa aż 60 proc. Polaków informowało, że czują się samotni.

– Powinniśmy mówić o samotności, bo ona naprawdę boli i wiąże się z wieloma problemami zdrowotnymi. Niektórzy eksperci twierdzą, że samotność można porównać do palenia 15 papierosów dziennie – wyjaśnia prof. Dariusz Galasiński, lingwista, kierownik Centrum Interdyscyplinarnych Badań nad Zdrowiem i Chorobą na Uniwersytecie Wrocławskim.

Prof. Joanna Rymaszewska, kierownik Kliniki Psychiatrii Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, podkreśla, że skłonność do odczuwania samotności ma podłoże genetyczne, a dzieci na nią cierpiące dużo czę-

ściej zapadają na zdrowiu w dorosłym życiu niż ich rówieśnicy. – Obniżenie odporności, wzrost ciśnienia, gorsze radzenie sobie organizmu z wszelkimi stanami zapalnymi – to wszystko może być

odłożoną w czasie konsekwencją odczuwania samotności w dzieciństwie – wyjaśnia.

Wrocław pierwszy w Europie

W ramach walki z samotnością we Wrocławiu w tym roku odbędzie się kilkadziesiąt wydarzeń. – Wrocław to pierwsze miasto w Europie, które chce kompleksowo zająć się tematem dobrych relacji przeciw samotności – mówi Dorota Feliks, dyrektor Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.

Swoje propozycje zgłosiły przedszkola, szkoły, jednostki kulturalne, społeczne, organizacje

pozarządowe, jednostki i spółki miejskie. Część z nich to propozycje przygotowane z myślą o Roku Dobrych Relacji, ale wiele to już znane projekty, które

Specjaliści wyjaśnią

„Społeczne konteksty samotności i osamotnienia” to temat konferencji, która odbędzie się 7 kwietnia we Wrocławiu. Wyjściówki się już

Robert Makłowicz

Olga Tokarczuk

Sonia Bohosiewicz

Sara James

re w tym roku będą mieć szczególnie wymiar.

W programie są m.in. konferencja naukowa o zjawisku samotności (zobacz program w ramce), specjalne edycje znanych we Wrocławiu imprez: Dnia Życzliwości, Wrocławskiej Potańcówki i Dni Seniora. Centralnym punktem będzie miejski festyn, który odbędzie się 27 lipca, czyli dokładnie w Międzynarodowy Dzień Osób Samotnych.

rozeszły, ale dzięki hybrydowej formule można wziąć w niej udział online. Na konferencję składać się będą wykłady, debata panelowa, krótkie wywiady oraz prowadzone za zamkniętymi drzwiami debaty stołkowe.

Prelegentami są naukowcy, lekarze, specjaliści różnych dziedzin, praktycy, przedstawiciele organizacji oraz grup społecznych (se-

może być wolny od samotności

niorzy, osoby z niepełnosprawnościami, dzieci), którzy opowiedzą o samotności ze swojej perspektywy.

W swoich prezentacjach postarają się odpowiedzieć na pytania, takie jak: Dlaczego ludzie stają się samotni? Jakie konsekwencje – społeczne, zawodowe i zdrowot-

Andrzej Piaseczny

Anna Wyszconi

ne niesie samotność? Co można zrobić, aby wyjść z samotności? W jakim kierunku powinny pójść działania pomocowe ze strony instytucji państwowych, samorządowych i organizacji pozarządowych?

– Samotność jest cierpieniem, dlatego chcielibyśmy wprowadzić rozmowy o niej na trwałe do debaty publicznej i tak kształtować polityki miejskie w zakresie dbałości o dobrostan mieszkańców

Wrocławia, aby nikt z nas tego cierpienia nie musiał doświadczać – mówi Monika Sochacka, zastępca dyrektora Wrocławskiego Centrum Akademickiego, które wraz z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego organizuje konferencję.

Zaangażuj się i wygraj

Lubisz siebie, lubisz ludzi, a dobry kontakt jest dla ciebie ważny? Nakręć o tym film, niech zobaczą go inni! Do dzieła! – zachęcają organizatorzy konkursu „Wkręć się w dobre relacje” organizowanego w ramach Roku Dobrych Relacji.

Ambasadorką edycji głównej konkursu została Sonia Bohosiewicz, natomiast edycji 5-10-15 – Sara Egwu James. Organizatorem jest Wydział Promocji Miasta i Turystyki Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Konkurs główny skierowany jest zarówno do profesjonalistów, jak i amatorów. Jury spośród nadesłanych filmów wyłoni ten, który będzie najlepiej przedstawiał, jak ważne jest budowanie dobrych relacji społecznych. Najlep-

szy film zostanie wykorzystany w kampanii społecznej „Wrocławski Rok Dobrych Relacji – Przeciwności”. Będzie także prezentowany w telewizji, internecie i kinach – trafi do tysięcy odbiorców i być może odmieni czyjeś życie.

Do wygrania jest także 30 tys. zł. Termin zgłoszenia prac upływa 31 maja br. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi 10 czerwca.

W konkursie skierowanym do młodszych uczestników chodzi o nagranie wideo, przy którym można się świetnie bawić, a przy okazji pokazać, czym są dobre relacje dla młodzieży. Można tańczyć, śpiewać lub robić po prostu to, co sprawia, że dobrze jest być razem. Warto połączyć film z Wrocławiem. Termin nadsyłania prac to 19 maja br. A wyniki w Dzień Dziecka! Nagrodami są wejściówki do wrocławskich atrakcji oraz spotkanie i nagranie InstaStory lub Tik Toka z Sarą James. Szczegóły i regulaminy konkursów na stronie www.wroclaw.pl/wkreksiewdobre-relacje.

Redakcja

Dobre relacje polsko-ukraińskie

Dziesięć dni po zainaugurowaniu Roku Dobrych Relacji wybuchła wojna w Ukrainie. Rok Dobrych Relacji zmienił swój profil. Po przybyciu do Polski ponad mln uchodźców wojennych, rok ten ma także na celu zbudowanie nowych, dobrych relacji polsko-ukraińskich.

Przed wybuchem wojny we Wrocławiu żyło, pracowało

i uczyło się ponad 100 tys. obywateli Ukrainy. Szacuje się, że trafiło do nas ok. 250 tys. osób. Wrocław robi wiele, by nowi mieszkańcy mogli stanąć na nogi i odnaleźć nowe życie właśnie tutaj.

Do kalendarza wydarzeń Roku Dobrych Relacji spłynęło ponad 60 propozycji – wiele z nich stawiało na integrację międzypoko-

leniową, a także odkrycie wspólnych pasji i zainteresowań. Wiele z tych propozycji pozostaje aktualna dziś, gdy przybywa ukraińskich mieszkańców Wrocławia. Co więcej, część organizatorów reaguje na bieżące wydarzenia i poszerza swoją ofertę także o wydarzenia w języku ukraińskim bądź opiekę nad uchodźcami.

Konferencja o samotności

Społeczne konteksty samotności i osamotnienia
7 kwietnia, godz. 9-16

Szczegółowy program na wca.wroc.pl/aktualnosci

- 9.00 otwarcie konferencji
- 9.10 „Znaczenie relacji dla zdrowia i zdrowienia”
prof. dr hab. n. med. Joanna Rymaszewska
- 9.30 „Samotność jako wielowymiarowy problem społeczny”
prof. dr hab. Dariusz Galasiński
- 9.50 „O samotności jako fenomenie życia psychicznego”
dr hab. Adela Barabasz
- 10.10 przerwa
- 10.30–11.00 wprowadzenie do debaty
dr Ewa Woydyłło-Osiatyńska, psycholog
- 11.00–12.15 debata panelowa: społeczne konteksty samotności i osamotnienia z udziałem:
 - dr Walentyny Wnuk, andragoga i gerontologa
 - Małgorzaty Gorący, prezes Stowarzyszenia Ostoja
 - ks. Mirosława Malińskiego, duszpasterza akademickiego
 - Natalii Pruchenko, radnej Młodzieżowej Rady Miejskiej Wrocławia
- 12.15 przerwa
- 13.00–15.00 indywidualne rozmowy z ekspertami:
 - 13.00–13.30 Oktawia Kromer, reporterka i dziennikarka
 - 13.45–14.15 prof. dr hab. n. społ. Adam A. Zych, psycholog
 - 14.30–15.00 dr hab. Tomasz Grzyb, prof. Uniwersytetu SWPS
- 15.00 podsumowanie debat stolikowych
- 15.45–16.00 podsumowanie konferencji

Oglądaj na l.wroclaw.pl/rok-relacji-online

Nasze osiedla

Osiedlowy chór Nadodrza

Chór Osiedlowy Nadodrza Skibidipapa już działa! Śpiewa utwory jedno- i dwugłosowe z akompaniamentem instrumentów lub a capella, a praca nad głosem odbywa się bez względu na umiejętności. Tu podszkolisz swoje kompetencje wokalne, rozwinięsz słuch harmoniczny i spędzisz czas z entuzjastami muzyki. Kiedy i gdzie? W każdy wtorek w godz. 16.15-17 w Policealnym Studium Animatorów Kultury SKIBA przy ul. Niemcewicza 2 (sala nr 1).

Nowości MBP na Osobowicach

W Miejskiej Bibliotece Publicznej przy pl. Wyzwolenia 4 pojawiły się nowości wydawnicze. To np. „Królowa głodu” Wojciecha Chmielarza czy nowy przekład słynnej książki Lucy Maud Montgomery „Anne z Zielonych Szczytów”. Jest też nowe wydanie „Starego człowieka i morze” Ernesta Hemingwaya oraz opowiesci dla młodszych czytelników o wielkich himalaistach: Wandzie Rutkiewicz i Jerzym Kukuczce. Kicia Kocia z Nunusiem szukają walizki... to nowości dla najmłodszych. Biblioteka jest czynna we wt. w godz. 10-16, w śr. w godz. 12-16 i w pt. w godz. 12-19.

Spotkanie z aktorem na Szczepinie

Przestrzeń Trzeciego Wieku - WCRS (pl. Solidarności 1/3/5) zaprasza na spotkanie z aktorem Olgierdem Łukaszewiczem, które odbędzie się 11.04 o godz. 16.30 w ramach 3. edycji Wrocławskiego Filmowego Centrum Seniora. Wstęp jest wolny, ale trzeba odebrać wejściówki. Wydawane będą w siedzibie PTW od środy 6.04 od godz. 10 w Punkcie Informacyjnym (pok. 318). Spotkanie odbędzie się w auli - pok. 403 na IV p.

PSIE POLE – ZAWIDAWIE

Salam! Hola! – przedszkole 106 miało gości

Przedszkole nr 106 im. Heleny Bechlerowej przy ul. Sycowskiej we Wrocławiu jest europejskie. Na dowód tego otrzymało właśnie Znak Jakości Europejskiego Korpusu Solidarności jako organizacja goszcząca.

Europejski Korpus Solidarności (EKS) to program unijny dla młodych ludzi i organizacji chcących wziąć udział w działaniach solidarnościowych, w różnych obszarach – od pomocy pokrzywdzonym przez działania na rzecz zdrowia i środowiska, aż do pomocy humanitarnej w całej UE i poza nią. Program daje młodym ludziom możliwość zaangażowania się i zdobycia doświadczenia potrzebnego później w pracy oraz rozwinięcia nowych umiejętności.

Wolontariuszki z Tunezji i Wenezueli

„Stoszóstkę” odwiedziły dwie wolontariuszki projektu: Rebecka z Tunezji i Maria z Wenezueli. Przeprowadziły warsztaty w dwóch najstarszych przedszkolnych grupach. – W za-

Maria z Wenezueli, Rebecka z Tunezji i Anna Iwanowska z fundacji PROM w Przedszkolu nr 106

bawie z chustą animacyjną Mapa Europy dzieci rozpoznawały kształt kraju, nazywały go i poznawały jego flagę – opowiada Anna Mysiar, nauczycielka grupy V.

Potem dziewczyny na prezentacji multimedialnej przedstawiły flagi swoich krajów, najciekawsze miejsca i regionalne potrawy.

Nauczyły nas mówić „dzień dobry” w swoich ojczystych językach. – Dla naszych dzieci była to bardzo miła i pouczająca podróż – ocenia Anna Mysiar.

Współpraca z EKS-em

Początkiem współpracy P 106 z Europejskim Korpusem Solidarności była wcześniejsza wi-

zyta przedstawicielek Fundacji Integracji Społecznej PROM – Anny Iwanowskiej oraz koordynatorki Valeriyi Telitsiny, które zaprezentowały Radzie Pedagogicznej Przedszkola 106 założenia i cele współpracy. Ta fundacja jest naszą organizacją liderką w projekcie.

Redakcja

MUCHOBÓR WIELKI I MAŁY

Przez Ślężę pieszo i rowerem za 16 m-cy

Kładka pieszo-rowerowa połączy dwa ważne osiedla w zachodniej części Wrocławia. Mieszkańcy uzyskają wygodne przejście między Muchoborem Wielkim i Małym. Jest umowa na realizację tej inwestycji.

Pod koniec marca podpisano umowę z firmą Berger Bau Polska, która za ok. 3,75 mln zł brutto zbuduje kładkę nad Ślężą.

Gdzie dokładnie zostanie wybudowany nowy mostek? Idąc pie-

szko lub jadąc rowerem od strony ul. Francuskiej znajdziemy się pomiędzy Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi Kwitnąca Dolina i Malinówka. Następnie dotrzemy do Ślęzy i dzięki nowemu mostkowi przejdziemy suchą stopą na

drugą stronę, w kierunku ul. Trawowej i dalej centrum medycznego Medpoint. – O kładkę prosili sami mieszkańcy, którzy uzyskają wygodne przejście między Muchoborem Wielkim i Małym – informuje Krzysztof Świercz z Wro-

clawskich Inwestycji. Połączy ona dwa ważne osiedla na zachodzie miasta. Obecnie można dojść do wału na Ślężę i kierować się wzdłuż rzeki, aż do np. mostu Strzegomskiego. W sumie powstanie 112 m ciągu pieszo-rowerowego o szerokości 3 m. Sama przeprawa będzie liczyć 30 m i zostanie oświetlona. Wykonana zostanie w konstrukcji zespołowej (dwuteowe dźwigary stalowe zespolone z płytą żelbetową). Wykonawca będzie miał 16 miesięcy na realizację. Kładka powinna zostać oddana do użytku w drugiej połowie 2023 r. Inwestycja jest współfinansowana z programu rządowego Polski Ład.

Schemat widoku podświetlanej kładki nad rzeką Ślężą. Połączy ona ulice Francuską i Trawową

Redakcja

KROŚNICE

Ogrom atrakcji na uboczu Wielkich Stawów

Pałac, parki angielskie, kolejka wąskotorowa, domy z rudy darniowej, jedne z najstarszych stawów w Dolinie Baryczy, ścieżki przyrodnicze i stanowiska do obserwacji rzadkich ptaków czy malowniczo położone winnice – takie atrakcje oferuje gmina Krośnice, leżąca nieco na skraju Wielkich Stawów.

Kompleks Krośnice, zwany również Czarnymi Stawami, to jeden z najstarszych zbiorników wodnych w Dolinie Baryczy. Zaczęto je budować około 1600 r. Obecnie jest ich 13, pozostałe zarosły lasem. To prawdziwe eldorado dla obserwatorów ptaków.

Co dojrzysz zza szuwarów

Stawy porastają rzadko spotykane szuwały turzycowe. Na większości Czarnych Stawów groble zarosły drzewami, a wiek rosnących tu dębów ocenia się nawet na 400 lat. Biegnie tu ścieżka przyrodnicza.

Większość lasów pomiędzy stawami to siedliska chronione w ramach sieci Natura 2000. W sezonie możemy wypatrzyć remiza zwyczajnego i jego niesamowite gniazdo (na zdj.). Tutejsze lasy zamieszkuje też żurawie, a na starych drzewach żerują dzięcioły – w tym dość już rzadkie gatunki: zielonosiwy, średni i czarny. Na wyspach zakładają gniazda mewy śmieszki i rybitwy rzeczne, spotkacie tu też bardzo rzadkie kaczki podgorzałki i perkozy zauszniki.

Czarne domy i pałace

Jedną z większych atrakcji Krośnic są XIX-wieczne domy z rudy darniowej. To najuboższa ze wszystkich rud żelaznych, która wytrąca się na bagnach i terenach podmokłych. Z tanim budowaniem nic wspólnego nie ma natomiast im-

#odwiedz
DOLNY
ŚLĄSK

URZĄD GMINY KROŚNICE (O), WIKIPEDIA (O)

W okolicy stawów możemy wybrać się kolejką na ornitologiczne safari

po-
nujący
z e s p ó ł
pałacowo-
parkowy

Krośnice – Wierzchowice. To kompleks XVIII-wiecznych pałaców, otoczonych parkami angielskimi z pomnikami przyrody.

Pałac w Krośnicach to dziś siedziba Urzędu Gminy. Aleją warto spacerować się do Wierzchowic. Ozdobą miejscowości jest późnobarokowy poewangelicki szachulcowy kościół górujący na wzgórzu. Jego rokokowe wnętrza potrafi zachwyć najbardziej wybrednych znawców sztuki. Drewniane empory, bogato zdobione, podtrzymywane są przez dwa rzędy słupów, ściany pokryte są bogatą

dekoracją snycerską. Do tej pory zachowały się organy wykonane przez znaną firmę Schlag und Söhne.

Wąskotorówka i bombki

Krośnice z Wierzchowicami łączy również największa tutejsza atrakcja – Krośnicka Kolej Wąskotorowa, która 3-kilometrową pętlą okala staw rekreacyjny z wyspą, placem zabaw, miejscem przeznaczonym do kąpeli oraz wypożyczalnią sprzętu wodnego. Na trasie jest szachulcowy dworzec, stylizowany na budynek sprzed 100 lat, oraz 5 mniejszych stacyjek.

Znakiem rozpoznawczym Krośnic są też ozdoby choinkowe produkowane w Spółdzielni

Socjalnej „Szklany Świat”.

Winnice mistrzów

Krośnice to ważne miejsce na Dolnośląskim Szlaku Piwa i Wina. Tu na 2 hektarach winnicy Anna uprawia się 5 szczepów winorośli 2 białe i 3 czerwone. Od kwietnia do października można zwiedzać winnicę i degustować wino.

Kilkanaście kilometrów od Krośnic, we wsi Czeszyce, w winnicy De Sas uprawia się 7 szczepów winorośli. De Sas nazywana jest często Winnicą Mistrzów, ponie-

waż pojawiający się tu na koncertach i wystawach artyści, sadzą swoją winorośl.

Gmina Krośnice stawia mocno na rekreację. Zbudowano tu Centrum edukacyjno-turystyczno-sportowe – to ośrodek edukacji ekologicznej z kompleksem boisk sportowych, kortami i siłownią zewnętrzną. Jest tu pełnowymiarowa hala sportowa i pływalnia. Inny obiekt, Campus Domasławice, to park linowy, trasy biegowe i ścieżki rowerowe.

Jak dojechać

Z Wrocławia do Krośnic jest około 50 km. Najszybsza droga prowadzi przez Domaszczyn i Bukowice w powiecie milickim. Można tu dotrzeć także pociągiem z dworca głównego we Wrocławiu. Podróż trwa nieco ponad godzinę.

Jarosław Kałucki

Jedną z największych atrakcji turystycznych gminy dla małych i dużych jest Krośnicka Kolej Wąskotorowa, która przyciąga nie tylko miłośników kolei i techniki. To jedna z zaledwie kilku w Polsce kolei parkowych.

Teren Krośnickiej Kolei Wąskotorowej to także teren rekreacyjny ze ścieżkami, łąkami i urokliwymi

stawami, które w cieplejszą pogodę są świetnym miejscem odpoczynku.

Miłośnikom wycieczek pieszych lub rowerowych proponuję odwiedzić Stawy Krośnickie, przez które prowadzi ścieżka w formie pętli, która ma 9 km długości. Trzeba się więc odpowiednio przygotować do drogi. Ścieżka prowadzi groblami przez 11 stawów rybackich.

Co roku w ostatnią sobotę kwietnia odbywa się Rajd Rowerowy „Śladami Ryszarda Szurkowskiego”. Ten wybitny kolarz urodził się w naszej gminie. W tym roku rajd odbędzie się po raz 21. na trzech pętlach: 40-, 25- i 14-kilometrowej. Ideą zawodów nie jest ściganie się, liczy się samo wzięcie udziału i przejechanie tras. Tutaj każdy jest zwycięzcą.

”

Andrzej Biały, wójt gminy Krośnice

Dla mieszkańca

Restauracje ukraińskie nad Odrą. Zajadaj i pomagaj

We Wrocławiu od dawna funkcjonuje wiele restauracji prowadzonych przez Ukraińców. Jednak odkąd za naszą wschodnią granicą zaczęła się wojna, odwieca je znacznie więcej klientów niż kiedykolwiek wcześniej. Zwłaszcza że można tam nie tylko zjeść coś dobrego, ale również pomóc Ukrainie.

Już zanim wybuchła wojna w Ukrainie, we Wrocławiu mieszkało około 100 tys. obywateli tego kraju. Niektórzy z nich założyli tu swoje restauracje, bary lub kawiarnie. Zwykle cieszyły się one podobną popularnością, jak wszystkie inne lokale gastronomiczne w mieście. Zmieniło się to po 24 lutego tego roku. Zarówno Polacy, jak i Ukraińcy zaczęli je odwiedzać znacznie częściej.

– Od wybuchu wojny w naszym kraju mamy znacznie więcej gości – przyznaje Siergiej Łutskow z ukraińskiej knajpy Fajne Miasto przy ul. Kotlarskiej. – To zarówno nasi rodacy, jak i wrocławianie. Wszyscy chcą pomóc Ukraińcom, którzy ucierpieli w ostatnim czasie. Mogą spróbować u nas wielu dań z naszego kraju: barszczu ukraińskiego, pielmieni, naleśników z makiem i miodem, a także pierogów, które jeszcze niedawno zwano ruskimi, a dziś już ukraińskimi – dodaje.

Smaczne z pożytecznym

Jednak więcej gości w ukraińskich restauracjach jest wynikiem nie tylko tego, że chcą pokazać solidarność ze wschodnim sąsiadem

Barszcz ukraiński, pielmieni – z tego słynie ukraińska knajpa Fajne Miasto przy ul. Kotlarskiej 40

czy wesprzeć ich właścicieli, ale również po to, aby wziąć udział w organizowanych przez nich akcjach pomocowych na rzecz Ukrainy. – Przez ostatnie tygodnie czujemy tak duże wsparcie od naszych klientów, jakiego do tej pory jeszcze nie doświadczaliśmy – twierdzi Andriej Bazhenov, właściciel Żytomyr Bar przy ul.

Zatorskiej. – Nie tylko odwiedza nas więcej osób niż przed wybuchem wojny, ale większość z nich bardzo chętnie bierze udział w naszych akcjach pomocowych. W Żytomyr Barze organizowane były już charytatywne obiady i akcja „Płaczysz, ile chcesz”, z których dochód został przeznaczony dla ukraińskiego wojska.

Pierogi na Wyspie Słodowej

W restauracji w biurcu Concordii Design na Wyspie Słodowej można kupić codziennie – przez 7 dni w tygodniu – w godzinach 10–20 pierogi. Lepiej je uchodzić – wolontariuszki. Dochód przeznaczony jest na pomoc humanitarną dla Ukrainy.

Wielkie wsparcie Polaków

W kawiarni Paloma na pl. Solnym od początku wojny trwa zbiórka pieniędzy na rzecz Fundacji Ukraina. Całość zysku ze sprzedaży okolicznościowych koszulek i 5 zł z każdej sprzedanej paczki kawy, która jest oznakowana specjalną naklejką, jest przeznaczane na ten cel. Można tu kupić także pudełko, w którym znajduje się kawa, koszulka i żółto-niebieska wstążeczka. Na barze stoi wielki sół, do którego można wrzucać datki. Do tej pory zebrano tu już ponad 10 tys. zł

Paloma działa we Wrocławiu od 5 lat. Przed wojną jej właściciele prowadzili też drugą kawiarnię w Chersoniu. Jednak teraz, kiedy tereny te są okupowane przez Rosjan, zmuszeni byli ją zamknąć. – Do Polski sprowadziliśmy stamtąd naszą cukierniczkę, której wieś została doszczętnie zniszczona. Teraz ze swoimi dziećmi mieszka w naszym domu. To ona piecze wszystkie ukraińskie ciasta dostępne w naszej kawiarni – opowiada Kasia Pisnia, właścicielka Palomy.

Katarzyna Wiązowska

Klasy przygotowawcze dla dzieci z Ukrainy

Najszybciej języka polskiego jako obcego nauczą się najmłodszy

W pięciu kolejnych szkołach we Wrocławiu powstały grupy z nauczaniem języka polskiego jako obcego dla cudzoziemców. Do czasu wybuchu wojny w Ukrainie 24.02 w naszym mieście funkcjonowały takie grupy w 12 placówkach. Powstaną kolejne.

Przed wojną w przedszkolach i szkołach we Wrocławiu było ok. 4,5 tys. dzieci z Ukrainy. Od 24 lutego w placówkach edukacyjnych przybyło kolejne ponad 5,5 tys. ukraińskich uczniów. Część z nich kierowana jest do oddziałów przygotowawczych.

Sześć kolejnych szkół

Wrocławskie szkoły, w których powstały nowe klasy przygotowawcze, to: ■ **SP nr 5**, ul. Jelenia, oddział klas 1–3; ■ **SP nr 9**, ul. Solskiego, oddział kl. 1–3; ■ **SP nr 43**, ul. Grochowa, oddział kl. 1–3; ■ **SP nr 76**, ul. Wandry, oddział kl. 7–8; ■ **SP nr 82**, ul. Blacharska,

oddział kl. 4–6, ■ **SP nr 109**, ul. Inżynierska, dodatkowy oddział kl. 1–3.

Do 24.02 we wrocławskich placówkach funkcjonowało 41 klas przygotowawczych. Teraz jest już ich 46. Następne mają powstać w kolejnych tygodniach, a także z początkiem nowego roku szkolnego, od września. Ich ostateczna liczba uzależniona będzie od potrzeb i możliwości placówek oświatowych.

Język polski i polska kultura dla cudzoziemców

Do klasy przygotowawczej chodzą dzieci, które rozpoczynają naukę

w polskiej szkole. Oferta jest kierowana do dzieci obcojęzycznych – w tym obcokrajowców i dzieci powracających do Polski z emigracji. Języka polskiego jest w sumie 11 godzin, w tym 6 jako obcego.

Liczba uczniów nie może przekraczać 25. W klasie przygotowawczej dzieci mają większą liczbę zajęć z języka polskiego. Uczą się codziennej komunikacji, ale też słów i wyrażań z matematyki, przyrody, historii i innych przedmiotów szkolnych. Poznają polską kulturę, biorąc udział w lekcjach tematycznych i zajęciach integracyjnych, lepiej poznają miasto.

Redakcja

Unia Metropolii Polskich

Wrocław po Warszawie najbardziej rowerowy w Polsce

Tysiące rowerów i stacji, kilometry dróg rowerowych i miliony wypożyczeń. Miasta Unii Metropolii Polskich stawiają na jednoślady. Dwa kółka nie tylko są sposobem na szybkie i tanie poruszanie się po mieście, ale też na utrzymanie własnej formy i oszczędzenie środowisku spalin z rury wydechowej.

W Warszawie sezon rowerowy trwa od 1.03 do 30.11. Pierwsze 20 minut każdego wypożyczenia roweru miejskiego Veturilo jest bezpłatne, za 1 h płaci się 1 zł

Poprzedni rok we Wrocławskim Rowerze Miejskim był rekordowy. Miejskie jednoślady wypożyczono 2 mln razy, z czego ponad 130 tys. zimą. Bo w stolicy Dolnego Śląska rower nie służy jedynie do rekreacji, to środek transportu, który wybiera się, dojeżdżając do szkoły, pracy i na uczelnię.

Rower to jest to

Latem ubiegłego roku firma badawcza w Market Research Future opublikowała raport, z którego wynika, że do 2027 r. wartość rynku rowerowego na całym świecie wyniesie 80 mld dolarów. Branżowy portal centrumrowerowe.pl podkreślał, że w prawie 2/3 gospodarstw domowych w Polsce znajduje się co najmniej jeden rower.

„W niektórych kręgach korzystanie z jednośladów stało się wręcz deklaracją światopoglądową, związaną z nastawieniem proekologicznym. Świadomie rezygnujemy z aut i chwytamy

za kierownicę, bo jest to lepsze dla środowiska, zdrowsze dla nas, a przy okazji także tańsze. Często okazuje się, że rower jest najszybszym środkiem transportu w zakorkowanych miastach” – pisze centrumrowerowe.pl.

■ **Wrocław.** To jedno z miast w Polsce, gdzie rowerem miejskim można jeździć od czterech lat przez 12 miesięcy. Dlatego w rankingu „Top 9 rowerowych miast Polski” zajął drugie miejsce tuż za Warszawą. We Wrocławiu cykliści mogą korzystać z 220 stacji, choć zimą liczba dostępnych rowerów zmniejsza się z 2265 do 665.

■ **Warszawa.** Ze względu na liczbę mieszkańców najwięcej rowerów miejskich można wypożyczyć w samej Warszawie. W stolicy rower miejski Veturilo działa przez 9 miesięcy w roku. Mieszkańcy mogą skorzystać z 349 stacji i 4943 rowerów – to jeden z największych systemów rowerowych w całej Europie.

Tylko w 2021 r. jednoślady wypożyczono prawie 3,4 mln razy.

■ **Poznań.** W Poznaniu władze miasta namawiają do regularnego korzystania z rowerów i komunikacji miejskiej. Użytkownicy zarejestrowani w systemie Poznańskiego Roweru Miejskiego poprzez kartę PEKA (Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna) z ważnym biletom okresowym w momencie wypożyczenia, mogą korzystać z bezpłatnych 30 minut podróży PRM. W ten sposób można wygodnie przesiadać się z roweru na autobus lub tramwaj na liniach ZTM. Użytkownicy bez biletu okresowego za pierwsze 30 minut wypożyczenia zapłacą złotówkę.

■ **Lublin.** Lubelski Rower Miejski oferuje 700 rowerów zlokalizowanych w 127 stacjach w Lublinie i Świdniku. Lubelski Rower Miejski zainaugurowano we wrześniu 2014 r. Od 2016 r. działa w systemie aglomeracyjnym, wówczas do systemu dołączyła gmina Świdnik i powiat świdnicki. Na

koniec sezonu 2020 w systemie zarejestrowało się ponad 119 tys. użytkowników. Rowery wypożyczono 3,5 mln razy.

■ **Łódź.** W ramach programu Rowerowe Łódzkie, w całej aglomeracji do wypożyczenia jest 1000 rowerów standardowych.

■ **Katowice.** Tutaj działa system City by bike oferujący 850 rowerów. W 2021 r. z systemu skorzystano 130 tys. razy. Obecna umowa operatora Nextbike z gminą Katowice wygasa w tym roku. Nextbike liczy na ogłoszenie przez miasto kolejnego przetargu.

■ **Białystok.** W stolicy Podlasia działa system Biker. Białostoczanin mogą korzystać z 54 stacji i 570 rowerów w swoim mieście oraz 2 stacji i 20 rowerów w gminie Juchnowiec Kościelny. W gminie Choroszcz postawiono dwie stacje i 14 jednośladów.

■ **Bydgoszcz.** Na system aglomeracyjny postawiono także w Byd-

goszczy, gdzie do dyspozycji jest ponad 400 rowerów w 55 stacjach. Z kolei Szczeciński Rower Miejski oferuje 800 rowerów wyposażonych w system GPS. Można je zostawiać przy 100 stojakach z tablicami „Strefa postojowa”.

W 2023 r. system rowerów miejskich połączy Trójmiasto. Najpóźniej do czerwca przyszłego roku firma CityBike Global z Barcelony dostarczy ponad 4 tys. rowerów do 16 gmin obszaru metropolitalnego Gdańsk–Gdynia–Sopot. Połowa jednośladów będzie wykorzystywana w Gdańsku. Będzie to powrót rowerów miejskich po kilku latach przerwy. Również Kraków chce wrócić na rowerową ścieżkę i w najbliższej przyszłości wznowić system wypożyczalni.

Piotr Bera

Wrocławskie pokolenia

Kolejne drzewka wyrosną dla małych wrocławian

WROśnij we WROcław to projekt, dzięki któremu rodzice mogą posadzić drzewo dla swojego nowo narodzonego dziecka. Sadzenie drzewek odbywa się dwa razy w roku – wiosną i jesienią. Właśnie ruszył nabór do wiosennej edycji 2022. Liczba drzewek ograniczona!

Drzewka rezerwuje się online, rośliny są przygotowywane przez Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu, a w sadzeniu pomagają specjaliści. Po zasadzenia drzewka otrzymuje się certyfikat potwierdzający to wydarzenie. Drzewka rosną wraz z dziećmi, zapuszczając korzenie we Wrocławiu.

Zapisy wiosenne

Właśnie ruszyła kolejna odsłona akcji. Rodzice, opiekunowie czy dziadkowie mogą zgłosić się po drzewko od 4.04. Zapisy potrwać do 18.04 lub do wyczerpania zapasu drzewek.

Rezerwacja drzewek odbywa się elektronicznie za pomocą formularza na stronie www.wcrs.pl/wrosnij. Ze względów organizacyjnych podczas zgłaszania udziału w akcji należy wybrać nie tylko miejsce, ale też dogodną godzinę sadzenia drzewka.

Gdzie i kiedy sadzimy?

Wiosenne sadzenie drzewek odbędzie się w dwóch lokalizacjach – na Kowalach i na Bro-

chowie. Przygotowano łącznie 300 sztuk roślin. Akcja co roku cieszy się ogromnym zainteresowaniem, dlatego warto zgłosić się jak najszybciej.

Sadzenie drzewek zaplanowano na sobotę 23.04. Każda zapisana rodzina na miejscu może liczyć nie tylko na drzewko, ale także pomoc pracowników ZZM przy sadzeniu.

Roczniki 2021 i 2022

Do udziału w tegorocznej wiosennej odsłonie akcji WROśnij we WROcław organizatorzy – Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego i Zarząd Zieleni Miejskiej – zapraszają rodziców i opiekunów dzieci urodzonych w 2021 i 2022 roku.

Ważną częścią wydarzeń będą też pikniki rodzinne. Na skwerze przy ul. Tczewskiej (Kowale) wydarzenie zaplanowano w godz. 12–14.30, natomiast w parku na Skraju przy ul. Korańskiej/ul. Brochowskiej (Brochów) w godz. 10.30–15. Tak jak przy poprzednich edycjach do udziału w pikniku zaproszeni są okoliczni mieszkańcy.

Rośnie już 2118 drzew

Do tej pory podczas akcji WROśnij we Wrocław posadzono łącznie 2118 drzew:

- 18 przy górcie PaFaWag (2017)
- 200 w parku Młodego Wrocławianina przy ul. Awicenny (2018)
- 200 przy ul. Maślickiej (2018)
- 200 w parku Mamuta (2019)
- 350 na Polanie Karłowickiej i na Zielonym Klinie przy ul. Żmigrodzkiej (2019)
- 300 w Żernickim Parku Sportu i Rekreacji
- 300 przy ul. Zakopiańskiej i w parku Jedności przy ul. Królewskiej (2020)
- 250 w parku Słonecznym na Gaju i w parku Miejskim przy górcie Skarbowców (2021)
- 300 drzew w parku Strachowickim i wzdłuż ul. Granicznej (2021).

* W 2019 r. akcję wstrzymano ze względu na pandemię.

Emilia i Marcin jesienią 2021 roku posadzili drzewo dla syna

Agata Zięba

Biblioteczny klub rodzica to miejsce dla całej rodziny

Klub Rodzica to cykliczne spotkania dla rodziców, rodziców z dziećmi i dziadków z wnukami, odbywające się w 12 filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu. Spotkania w klubie są bezpłatne, a program bogaty i interesujący. Każdy znajdzie coś dla siebie.

Miejska Biblioteka Publiczna zaprasza do filii i na swoją stronę

Klub Rodzica gości obecnie w 12 bibliotekach MBP. To filie:

- nr 1, ul. Sztabowa 98
- nr 4, ul. Wiczysta 105
- nr 5, ul. Namysłowska 8
- nr 6, ul. Lwowska 21
- nr 7, ul. Suwalska 5
- nr 11, ul. Krzywoustego 286
- nr 14, ul. Grapowa 1
- nr 16, ul. Koliasta 17
- nr 18, ul. Grabiszyńska 236a
- nr 22, ul. Chociebuska 8-10
- nr 29, ul. Reja 1
- MultiCentrum, ul. Powstańców Śląskich 210.

Klub oferuje ciekawe i różnorodne propozycje rodzinnego spędzania czasu, interesujące warsztaty dla rodziców i dziadków z maluchami. Na stronie internetowej MBP biblioteka.wroc.pl w zakładce Klub Rodzica znajdziemy też bogaty i aktualny wybór książek dla najmłodszych czytelników i interesujący księgozbiór dla rodziców, a także wykazy polecanych stron internetowych oraz portali społecznościowych adresowanych do rodziców i dzieci.

Uczestnictwo i spotkania w Klubie Rodzica są bezpłatne. Informacje o terminach wydarzeń są zamieszczane na stronie internetowej biblioteki w zakładce Klub Rodzica,

w aktualnościach i kalendarzu wydarzeń. Klub ma także swój profil na Facebooku www.facebook.com/klubrodzicambpwroclaw.

Najbliższym wydarzeniem dla najmłodszych będzie wspólne tworzenie mydełek w MultiCentrum przy ul. Powstańców Śląskich 210. Warsztaty odbędą się 14.04 o godz. 17. Przeznaczone są dla dzieci w wieku 5–10 lat. Zapisy pod adresem: multicentrum2@biblioteka.wroc.pl i numerem telefonu: 71 364 69 66 lub w bibliotece. Poprowadzi je Daria Jaroch z Tu-Du Gabinet Edukacyjno-Terapeutyczny.

Agata Zięba

Festiwal za 5 miesięcy, ale bilety kupisz już

Melomani już mogą kupować bilety – program 57. Międzynarodowego Festiwalu Wratlavia Cantans został ogłoszony. Tegoroczny temat to „Niebezpieczne związki”, co ze względu na tragedię w Ukrainie nabrało dodatkowego wymiaru.

W ostatnim dniu marca dyrektorzy Wratlavi Cantans – generalny Andrzej Kosendiak i artystyczny Giovanni Antonini – ogłosili program festiwalu, który odbędzie się we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku za blisko pięć miesięcy. – Planując przed paru laty, pod jakim hasłem przewodnim teraz wydarzenie przebiegnie, nie przypuszczaliśmy, że jego znaczenie stanie się tak szczególne, że zawiądnę nim również tocząca się od kilku tygodni za naszą wschodnią granicą wojna, wynik napaści Rosji na Ukrainę – podkreśla Andrzej Kosendiak.

Dla Ukrainy

Ukraińskie motywy zostaną w Wratlavi mocno zaakcentowane – już na początku festiwalu, a także na jego zwieńczeniu. 10.09 w kolegiacie św. Krzyża i św. Bartłomieja Narodowy Chór Ukrainy „Dumka” pod dyrekcją Jewhena Sawczuka będzie wykonywał ukraińską muzykę sakralną. Na finał Wratlavi – 18.09 w Sali Głównej NFM zabrzmi oratorium autorstwa Ołeksandra Szymko „Wyraj” (starosłowiańskie określenie raju). To światowe prawykonanie tego utworu. Usłyszymy sopranistkę Tetianę Zhuravel i Narodowy Chór Ukrainy „Dumka” z towarzysze-

Le Poème Harmonique – francuski zespół grający muzykę dawną

niem ukraińskiego zespołu muzycznego BOŻYCZI, a także Chór i Orkiestrę Filharmonii Narodowej.

Nie tylko w NFM

Wratlavia będzie miała wspólną oprawę w dzień inauguracji – 9.09 w katedrze pw. św. Jana Chrzyciela zabrzmi oratorium Alessandra Stradelliego, jednego z najważniejszych włoskich

kompozytorów barokowych, pt. „San Giovanni Battista”, solistami i Wrocław Baroque Ensemble dyrygować będzie Andrzej Kosendiak. „Il viaggio dei Bassano” (Droga rodziny Bassano) taki kameralny koncert odbędzie się natomiast 11.09 w Synagodze pod Białym Boconem.

Światowi artyści...

Barbarę Hannigan zobaczymy i usłyszymy w podwójnej roli dyrygentki i sopranistki 11.09 w Sali Głównej NFM. Towarzyszyć jej będzie Orkiestra Ludwig. Artystka wystąpi we Wrocławiu po raz pierwszy, choć jest szeroko znana na świecie z wykonań muzyki współczesnej i poważnej.

Wspaniałe organy, w których posiadaniu jest Narodowe Forum Muzyki od ubiegłego roku, będą rozbrzmiewać swoim niespotykanym dźwiękiem dzięki Cameronowi Carpenterowi 15.09, a muzycznym bohaterem będzie oczywiście Jan Sebastian Bach.

... i prawykonania

Światowa premiera VIII Symfonii „Hymny Banganarti” na baryton, chór mieszany i orkiestrę Pawła Łukaszewskiego odbędzie się 13.09 w katedrze pw. św. Marii Magdaleny. Dyrygować będzie Norbert Twórczyński.

Małgorzata Wieliczko

Cały program i bilety na stronie www.nfm.wroclaw.pl

Spacery ze sztuką

SAW! Senior Art Walk i BAW! Baby Art Walk to kulturalne spacery seniorów oraz rodzin z małymi dziećmi po wrocławskich instytucjach kultury, galeriach, muzeach. Projekt prowadzi Fundacja Art Transparent. Najbliższy spacer dla seniorów odbędzie się 6.04 o godz. 16 w Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego, (pl. Wolności 7a), a rodzinny 17.04 o godz. 12 w 66P przy ul. Księcia Witolda 66. Zapisy mailowe: zapisy@arttransparent.org. Wstęp bezpłatny.

Koncert pasyjny

Cantores Minores Wratlavienses wystąpią dla publiczności w najbliższy weekend na dwóch wyjątkowych koncertach. Chór wykona dzieła pasyjne z okresu renesansu i baroku – od prostych form motetowych, aż po najbardziej rozbudowane pasje i msze żałobne, czyli requiem. Koncerty odbędą się w kościołach św. Antoniego z Padwy (8.04 godz. 19), ul. św. Antoniego 30, i św. Maurycego (9.04 godz. 19.30), ul. Traugutta 36. Dyrygował będzie Piotr Karpeita. Wstęp na oba koncerty jest bezpłatny.

Miasta literatury UNESCO wymienią się pisarzami

Wrocławianin Filip Zawada spędzi miesiąc w Krakowie, z którego przyjedzie Małgorzata Lebda

Wrocław i Kraków – Miasta Literatury UNESCO – w ramach programu rezydencji literackich zaprosiły do siebie na miesiąc pisarzy.

Wrocław przyjmie mieszkankę Krakowa – Małgorzatę Lebda, poetkę i ultramaratonkę, która pracuje właśnie nad debiutem prozatorskim. Kraków ugości wrocławianina Filipa Zawadę, poetę, prozaika, muzyka i fotografa.

Celem programu rezydencyjnego Krakowa i Wrocławia jest zapewnienie pisarzom dogodnych warunków do pracy twórczej oraz integracja środowisk literackich.

To już drugi nabór do wspólnych rezydencji dwóch polskich Miast Literatury UNESCO, w którym

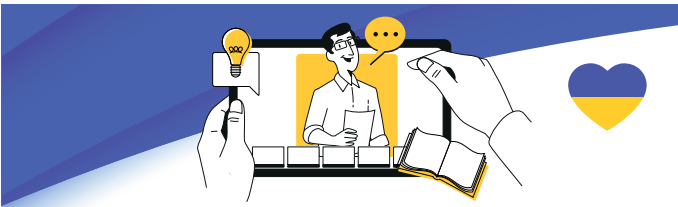
o miesięczne pobyty mogą ubiegać się twórcy po debiucie książkowym.

Rezydencje nie są pierwszym wspólnym literackim projektem Krakowa i Wrocławia. W 2015 r. miasta zorganizowały razem stoisko na Salon du livre w Paryżu – największych targach książki świata frankofońskiego; współpracują też w ramach Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia ICORN oferujących azyl pisarzom, cierpiącym w swoich krajach represje z powodów światopoglądowych i politycznych.

Redakcja

Вроцлав для громадянина України

Навчання в українській чи польській системі освіти? Які можливості освіти мають біженці з України

Навчання онлайн для українських дітей

Учні з України можуть продовжити навчання в українській освітній системі. Заняття проводяться онлайн на платформі Zoom. Заняття можна прослухати в будь-який час.

Що необхідно зробити, щоб дитина продовжила навчання в українській школі:

- перевірте, чи школа вашої дитини забезпечує дистанційне навчання і чи може вона приєднатися до онлайн-навчання або
- вибрати іншу українську школу, яка пропонує онлайн-освіту
- якщо ви перебуваєте у Вроцлаві - подайте декларацію про безперервну освіту в системі української освіти до адміністрації міста.

Подання такої заяви є умовою для звільнення дітей та підлітків від обов'язкового шкільного навчання в польській системі освіти.

Де у Вроцлаві подати декларацію:

- особисто в кабінет Управління освіти вул. G. Zapolskiej 4, 4 поверх, кім. № 439
- або відправити поштою
- Urząd Miejski Wrocławia Departament Edukacji, ul. G. Zapolskiej 4, 50-032 Wrocław

Шаблон заяви для батьків/опікунів в польсько-українській версії

Перед сім'ями біженців стоїть багато змін та прийняття багатьох рішень. Одним із яких є питання освіти, що є обов'язковою до 18 років.

Існує два шляхи навчання для українських дітей в Польщі:

- в системі освіти України,
- у польській системі освіти.

Вибір української школи

- дізнайтеся, чи школа вашої дитини проводить онлайн-навчання і чи може дитина приєднатися до занять;
- якщо ні - виберіть іншу українську школу, яка пропонує дистанційне навчання.

Хто організовує дистанційне навчання?

- українські школи також розміщують навчальні матеріали на сайті Всеукраїнської онлайн-школи (<https://lms.e-school.net.ua/>).
- після завершення дистанційних занять учні отримають свідоцтво про закінчення навчання на 2021/2022 навчальний рік. Документ визнається українською системою освіти.

У Вроцлаві додаткові заняття українською мовою організовує Fundacja EduSEN і та асоціація KLANZA. Контактний телефон з питань освіти: +48 663 845 510 (українською), +48 575 594 146 (польською), участь у заняттях на платформі Zoom.

Увага! Батьки зобов'язані подати декларацію, що підтверджує продовження навчання в українській системі освіти

Необхідно це зробити, щоб звільнити дитину від обов'язку навчання в польських школах.

- У Вроцлаві декларацію необхідно подати особисто в офісі Департаменту освіти Вроцлавської міської адміністрації за адресою: вул. G. Zapolskiej, к. 439 або надіслати поштою на адресу відділу освіти: вул. G. Zapolskiej 4, 50-032 Wrocław.

Вибір дитини польської школи:

Якщо ви вирішили віддати дитину до польської школи - вам потрібно

пам'ятати, що учні зобов'язані здавати іспити (обов'язковий восьми-класний іспит з польської мови, іноземної мови та математики - 24-26 травня, на якому закінчується початкова школа, а також випускний іспит після закінчення середньої школи, який не є обов'язковим, але необхідний для вступу в ВНЗ).

- дізнатися про можливість зарахування дитини можна безпосередньо у директора школи;
- повідомити про бажання записати дитину до початкової школи у Вроцлаві, можна за телефоном 71 71 777 87 06 або 71 777 71 48, або написавши електронною поштою на адресу: wpp@um.wroc.pl
- повідомити про своє бажання зарахувати дитину до загальноосвітньої школи можна за телефоном 71 71 777 77 91 або 71 777 93 73, або написавши електронний лист на адресу: wps@um.wroc.pl

Ева Вапляк/Анна Мотика

#Пийводузкрану заохочує MPWiK

Пийте воду з-під крана щодня, вона безпечна, насичена мінералами, корисна для здоров'я і, безумовно, дешевша за бутельовану воду.

Вода, яку Міське комунальне підприємство водопостачання та каналізації (MPWiK) спрямовує до водопровідної мережі, надходить в основному з річок, які беруть свої початки

з Судетів та Судетського передгір'я.

Вона безпечна, корисна і, перш за все, дешевша за бутельовану воду - один літр водопровідної води коштує менше 0,01 злотих. Якщо ви щодня купуєте 1,5-літрову пляшку води, ви витратите на це понад 1000 злотих за рік. І все ж ці гроші можуть залишитися у вашому гаманці. Достатньо замінити бутельовану воду на ту, що у вас під рукою - у вашому крані.

Вода з MPWiK відповідає стандартам Міністерства охорони здоров'я, Національної санітарної інспекції та рекомендаціям Європейської комісії та ВООЗ. На сайті www.pijkranowke.pl ви знайдете основну інформацію про водопровідну воду у Вроцлаві, факти та міфи про водопровідну воду, а також калькулятор економії.

Великодні пачка для України

У грекокатолицькій парохії Вроцлава триває благодійна акція Великодні пачка для України. Її метою є, щоб кожна родина в Вроцлавсько-Кошалінської єпархії підготувала пачку з харчами та речами першої потреби для України.

Пачки будуть передані ще перед Великодніми Святами в Україну з призначенням для найбільш потребуючих родин. В пачках, вагою до 18 кілограмів, можуть бути харчі, які не псуються: м'ясні і рибні консерви, макарони, каші, цукор, солонка, шампунь, зубна паста.

Пачки повинні бути зібрані в парафіях найпізніше до неділі, 10 квітня та передані до свого властивого декана або, якщо було б це неможливим з причини великої кількості пачок, прямо до Вроцлава, щоб ще перед Великодніми Святами можна було перевезти їх в Україну.

Молоді дослідники про Україну

У цьогорічній сесії візьмуть участь близько 60 молодих дослідників з Польщі, України, Угорщини та Німеччини. Зустріч розпочнеться о 8:30 цієї п'ятниці - 8 квітня.

Студенти, докторанти та молоді дослідники розміркуюватимуть над різними аспектами України, її сучасними проблемами, політикою, культурою, історією та спільним сусідством з Польщею, а також роль молоді у ситуації з війною та відбудовою країни після її завершення.

Пленарне засідання «Назустріч заохоченням» відбудеться за участю експертів з України, Польщі та США: проф. Ярослав Грицак, проф. Андреа М. Ноель, доктор хаб. Ганна Швець, д-р Марта Кондрачка-Сала, д-р Софія Бутко.

- 8 квітня 2022 року (п'ятниця), початок о 8:30
- вул. Pocztowa 9, кімната 301 (+Teams)

Sport

Wrocław ma swoje centrum olimpijskie

Zapaśnicy, judocy, ciężarowcy i bokserzy Śląska Wrocław od początku roku trenują w nowej hali sportowej wybudowanej za 25 mln zł przy ul. Raclawickiej. – Mamy wrocławski ośrodek przygotowań olimpijskich – powiedział prezydent Jacek Sutryk podczas uroczystości otwarcia obiektu.

Na taki obiekt wrocławscy sportowcy czekali wiele lat. Prawie 3,2 tys. mkw. powierzchni użytkowej, pięć szatni, sanitariaty i rozkładane trybuny dla 400 widzów.

– To najnowocześniejszy obiekt we Wrocławiu i jeden z najnowocześniejszych w Polsce. W bezpośrednim otoczeniu znajdują się baseny, obok budujemy dwa boiska piłkarskie, a docelowo chcielibyśmy wybudować także bursę dla utalentowanej sportowo młodzieży – podkreślał Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia.

Inwestycja za 25 mln zł

Łączny koszt inwestycji to ok. 25 mln zł, z czego 5 mln do-

Hala przy ul. Raclawickiej to jeden z najnowocześniejszych obiektów tego typu w Polsce

żyło Ministerstwo Sportu i Turystyki. – To jest obiekt bardzo ważny z perspektywy rozwoju sportów olimpijskich – zauważył Kamil Bortniczuk. Minister sportu i turystyki przypomniał, że w sportach walki zdobywaliśmy medale w Seulu, Barcelonie i Atlancie. Później było gorzej. – Mamy niewątpliwie zadyszkę w tych dyscyplinach w ostatnich latach. Dlatego żeby temu przeciwdziałać, trzeba stwarzać jak najlepsze warunki przy wykorzystaniu doświadczenia i autorytetu olimpijczyków, którzy bardzo często są trenerami.

Czy ministerstwo dofinansuje budowę wspomnianej przez Jacka Sutryka bursy? – Rozmawiamy o tym. Jeżeli projekt zostanie złożony i będzie odpowiedni pod względem formalnym, a ministerstwo będzie miało możliwości finansowe, to wszystko wskazuje na to, że tak – powiedział Bortniczuk.

Dom dla kolejnych medalistów

Hala podzielona jest na cztery części – dla każdej sekcji. Rozdzielają je przesuwne ścianki

działowe pozwalające jednorazowo korzystać z przestrzeni kilku grupom treningowym. Przy każdej mieszczą się trybuny dla 100 osób.

– Mamy wrocławski ośrodek przygotowań olimpijskich. Chciałbym, żebyśmy mieli kolejnych olimpijczyków, takich jak: Rafał Kubacki, Józek Tracz, Wiesiu Błach, Mariusz Jędra, Wojtek Bartnik. Myślę, że tutaj będziemy ich poznawać – dodał prezydent Wrocławia.

Piotr Bera

Mistrz Polski w żużlu powraca na tor

Mistrzowie Polski, żużlowcy Betard Sparty Wrocław, w najbliższą niedzielę, 10 kwietnia, zainaugurują rozgrywki PGE Ekstraligi w sezonie 2022. By obronić tytuł, podopieczni Dariusza Śledzia będą musieli wznieść się na wyżyny swoich umiejętności, bowiem o kolejny sukces przyjdzie im mierzyć się bez jednego z filarów – Artioma Łaguty.

26 września 2021 – ta data zapisała się w sercach kibiców Betard Sparty Wrocław. Po 15 latach przerwy wrocławscy żużlowcy po raz piąty

sięgnęli po złoty medal Drużynowych Mistrzostw Polski. Teraz we Wrocławiu marzą o obronie tytułu, jednak plany utrudniła nieco na-

paść Rosji na Ukrainę, przez którą Polski Związek Motorowy zakazał startów w Polsce żużlowców z Rosji i Białorusi.

Oznacza to, że Sparcie nie pomoże Artiom Łaguta. Na nic zdały się próby uzyskania krajowej licencji dla Rosjanina, który posiada także polskie obywatelstwo. Na szczęście, inaczej sytuacja wygląda w przypadku Gleba Czugunowa, który już w poprzednich sezonach jeździł z polską licencją i reprezentował nasz kraj na arenie międzynarodowej.

Przed wrocławianami zatem arcytrudne zadanie, by również w sezonie 2022 stanąć na najwyższym stopniu podium. Brak Łaguty był już widoczny w trakcie trzech przedsezonowych sparingów. Wrocławianie dwukrotnie przegra-

li z Motorem Lublin 41:49 i 44:46 oraz raz ze Stalą Gorzów 42:47.

Co prawda, nieco osłody w serca wrocławskich kibiców w miniony weekend wlał w trakcie PGE Indywidualnych Międzynarodowych Mistrzostw Ekstraligi Tai Woffinden, który zajął drugie miejsce. Jednak zdecydowanie słabszy występ na tej imprezie Macieja Janowskiego (10. lokata) oraz 6. lokata Sparty na Mistrzostwach Polski Par Klubowych w Poznaniu, nie napawają optymizmem przed startem nowego sezonu. A pierwszy pojedynek Sparty już 10 kwietnia na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu. Podopieczni Dariusza Śledzia o punkty powalczą z Apatorem Toruń. Początek o godzinie 19.15.

Patryk Załęczny

Tydzień w skrócie

Siatkarze Chemeko-System Gwardii Wrocław po zwycięstwie 3:0 nad AZS AGH Kraków utrzymali 3. pozycję przed fazą play-off. Tam na podopiecznych Krzysztofa Stelmacha czekają zawodnicy Polskiego Cukru Avii Świdnik.

Pięciokrotny mistrz Polski, szkoleniowiec z ogromnym doświadczeniem, sternik Panthers Wrocław – Jakub Samel poprowadzi seniorską Reprezentację Polski w Futbolu Amerykańskim.

Miami jest polskie! Po zwycięstwie w singlu Igi Świątek, triumfator turnieju Miami Open w deblu został wrocławianin Hubert Hurkacz. W singlu Hurkacz zakończył rywalizację na półfinale.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa:
10.04, godz. 17.30,
Raków Częstochowa
– **WKS Śląsk Wrocław**
(Canal+ Premium)

eWinner II liga: 10.04, godz. 12.30, Stadion Oporowska,
WKS Śląsk II Wrocław
– **Wigry Suwałki**

III liga: 9.04, godz. 13,
Zagłębie II Lubin
– **Ślęza Wrocław**

koszykówka

Energia Basket Liga:
9.04, godz. 17.30,
WKS Śląsk Wrocław
– **HydroTruck Radom**
(Polsat Sport Extra)

Energia Basket Liga: 13.04, godz. 17.30, Polski Cukier
Pszczółka Start Lublin
– **WKS Śląsk Wrocław**
(Emocje TV)

Suzuki I liga: 10.04, godz. 18,
WKK Sport Center,
WKK Wrocław – **Weegree**
AZS Politechnika Opolska

Suzuki I liga: 10.04, godz. 18,
MKKS Żak Koszalin
– **TBS Śląsk II Wrocław**

żużel

PGE Ekstraliga:
10.04, godz. 19.15, Stadion Olimpijski we Wrocławiu,
Betard Sparta Wrocław
– **For Nature Solutions**
Apator Toruń
(Canal+ Sport 5)

BETARD SPARTA WROCLAW

Żużlowcy z Wrocławia zaczynają sezon jako mistrzowie Polski

Wydarzenia

Spacery z przewodnikiem po cmentarzu żydowskim

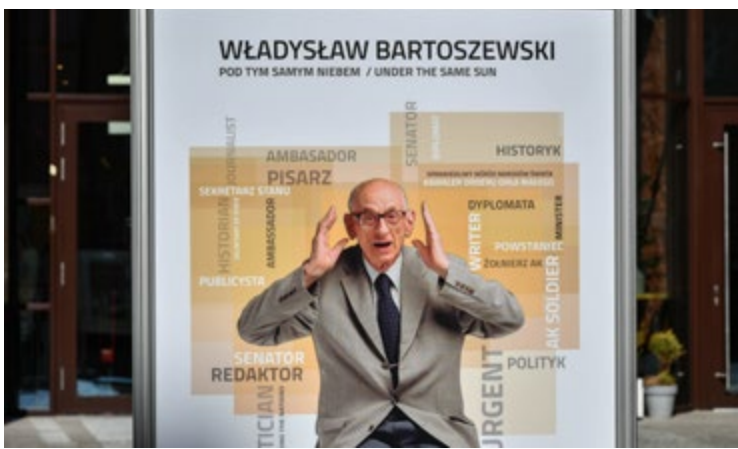
Muzeum Miejskie Wrocławia zaprasza do zwiedzania Starego Cmentarza Żydowskiego przy ul. Ślęznej 37/39 (Muzeum Sztuki Cmentarnej) z przewodnikami muzealnymi. Cmentarz jest pamiątką po społeczności wrocławskich Żydów, którzy zostali zgładzeni w czasie wojny. Znajdują się tu groby wielu osobistości – lekarzy, naukowców, działaczy społecznych

czy artystów. Spacery organizowane są w każdą niedzielę od kwietnia do września. Bilet wstępu kosztuje 15 zł normalny i 10 zł ulgowy. W kwietniu, maju i wrześniu spacery odbędą się w godz. 12-13.30 (17.04, 1.05 i 11.09 – bez oprowadzania. W czerwcu, lipcu i sierpniu w godz. 10-11.30 (5.06 – bez oprowadzania). Zmiany w grafiku zostaną opublikowane na stronie Muzeum Miejskiego Wrocławia www.mmw.pl oraz fanpage'u Muzeum Miejskie Wrocław.

Wystawa pamięci Bartoszewskiego

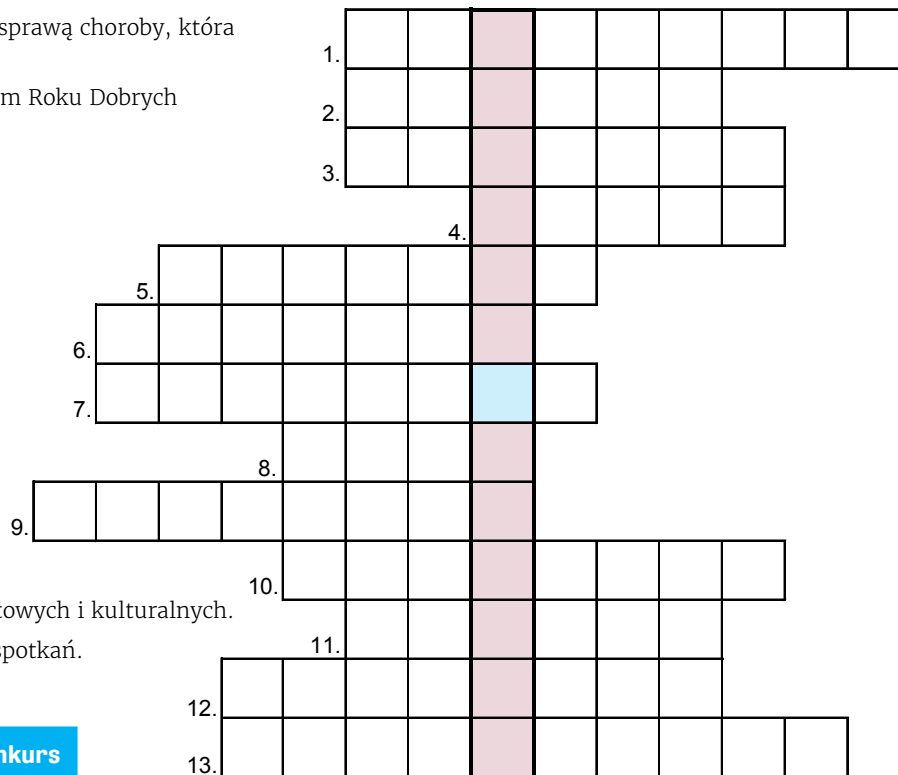
„Warto być uczciwym, choć nie zawsze to się opłaca”, „Patriotyzm polski nie polega na mówieniu o patriotyzmie. Tylko na służbie” – te powiedzenia prof. Władysława Bartoszewskiego weszły do słownika wielu Polaków. Dyplomata, historyk, publicysta, więzień Auschwitz, uczestnik powstania warszawskiego, Honorowy Obywatel Wrocławia. Gdyby żył,

19.02 skończyłby 100 lat, dlatego rok 2022 jest Rokiem Władysława Bartoszewskiego. Przez wiele czasu zajmował się publicystyką historyczną i społeczną, wykładał na uczelniach, głównie w Niemczech. Po 1990 r. pełnił funkcję ambasadora Polski w Wiedniu i ministra spraw zagranicznych. Wydarzenia z jego życia możemy sobie przypomnieć, oglądając w Rynku wystawę plenerową, która gościła już w wielu polskich miastach. Potrwa ona do 15.04.

Krzyżówka nr 79 – rozwiąż i wygraj nagrody

- Niemiecki i wrocławski lekarz psychiatra – znany za sprawą choroby, która została nazwana jego nazwiskiem.
- Kwiat popularny na rabatkach, który stał się symbolem Roku Dobrych Relacji.
- ... „Piasek” Piaseczny, polski wokalista.
- „... małżeństwo” – tytuł sztuki Tadeusza Różewicza.
- Wrocław – miasto ..., hasło promujące Wrocław nawiązujące do jego otwartości i wielokulturowości.
- Niebieski środek komunikacji, który łączy oddalone od siebie wrocławskie osiedla.
- „Czuły ...” w tytule książki Olgi Tokarczuk.
- Skrót, pod którym znane jest Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego.
- Związana z Wrocławiem była wokalistka zespołu „Łzy”.
- Nakrycie głowy, symbol Wrocławskich Dni Seniora.
- Hala we Wrocławiu, która jest miejscem imprez sportowych i kulturalnych.
- Miejsce na wrocławskim Rynku, które jest punktem spotkań.
- Ulubiony kwiat krasnala Życzliwka.

Regulamin i RODO www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź.

W tym numerze będzie to **79.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy do **14 kwietnia br. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród

autorów prawidłowych odpowiedzi do 21 kwietnia br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy.

W tym wydaniu do zdobycia są dwie bluzy z herbem Wrocławia i pakiet toreb płóciennych. Zwycięzcy z nr. 77 (hasło: Wrocław dzieciom) to panie Monika i Agnieszka (bluzy) i pani Aniceta (pakiet toreb). Gratulujemy!

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Pogotowie Ratunkowe: **999**

Policja: **997**

Straż Pożarna: **998**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601100100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 3111** (pn.-pt. 9.00-19.00)

Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – pozostałe

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo) Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Ewa Wapłak

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław